

F. t. l. vedr. lov for Færøerne om rettens pleje m.v.

Lovforslag nr. L 247. Fremsat den 12. maj 1999 af justitsministeren (Frank Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov for Færøerne om retsafgifter, lov om rettens pleje i Grønland, lov om statens tjenestemænd i Grønland, lov om landvæsensretter og lov om nordisk vidnepligt m.v.

(Rekruttering og udnævnelse af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen m.v.)

§ 1

I lov nr. 92 af 23. februar 1988 for Færøerne om rettens pleje, om ændring af lov om retsafgifter, om ændring af lov om børns retsstilling og om ikrafttrædelse af lov om ydelse af juridisk bistand samt om inkasso- og detektivvirksomhed m.v., som ændret ved § 3 i lov nr. 143 af 8. marts 1995 og § 1 i lov nr. 1082 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter nr. 1:

»1 a. § 1 a affattes således:

»§ 1 a. Den Særlige Klageret behandler og påkender

- 1) begæring om genoptagelse af en straffesag, jf. kapitel 86,
- 2) kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer, jf. § 737,
- 3) klager, der henvises efter § 48,
- 4) sager om suspension, disciplinærforfølgning og afsked på grund af sygdom i de i §§ 49, 49 a, 50 og 55 nævnte tilfælde,
- 5) sager efter § 54 a om afsked og ændring af tjenestested og
- 6) sager om afsættelse af medlemmer af Domstolsstyrelsens bestyrelse, jf. § 6, stk. 3, i lov om Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. Klageretten består af 3 medlemmer, der efter indstilling af justitsministeren beskikkes af kongen for en periode på 10 år. Rettens medlemmer kan kun afsættes ved dom. Et medlem udtræder, når betingelserne for medlemmets beskikkelse bortfalder. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 3. De tre medlemmer skal være en højesteretsdommer (klagerettens formand), en landsdommer og en byretsdommer. Beskikkelsen sker efter indstilling til justitsministeren fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 4. I sager om genoptagelse af en straffesag og i kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer tiltrædes retten desuden af to personer, hvoraf den ene skal være advokat og udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, mens den anden skal være universitetslærer i retsvidenskab eller anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse. *Stk. 2* finder tilsvarende anvendelse på beskikkelsen af disse medlemmer, deres afgang m.v. Beskikkelsen ophører senest ved udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

Stk. 5. For hvert af rettens medlemmer beskikker kongen efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en første- og andensuppleant. Suppleanterne tiltræder om nødvendigt ret-

ten, således at førstesuppleanten går forud for andensuppleanten.

Stk. 6. Klagerettens sekretariatsopgaver udføres af Højesterets justitskontor, jf. § 3, efter aftale mellem Højesterets præsident og klagerettens formand.«

1 b. § 3 affattes således:

»§ 3. Til Højesteret hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsområde hører opkrævning af og regnskabsafleggelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.«

2. I § 1 indsættes efter nr. 2:

»2 a. I § 4, stk. 2, ændres »45« til: »57«, og »19« ændres til: »38«.

3. I § 1 indsættes efter nr. 3:

»3 a. § 10 affattes således:

»§ 10. Til hver landsret og Sø- og Handelsretten hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsområde hører opkrævning af og regnskabsafleggelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.«

3 b. I § 11, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 17, stk. 2, § 19, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. og 2. pkt., § 22, stk. 1, § 58, stk. 2, 2. pkt., § 87, § 93, stk. 7, § 348, stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, § 491, stk. 2, og stk. 4, 2. pkt., ændres »justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen.«

4. I § 1 indsættes efter nr. 4:

»4 a. § 14, stk. 1, litra b, affattes således:

»b. opkrævning af retsafgifter og regnskabsafleggelse herfor,«

5. § 1, nr. 5 a, 5 b, og 5 c, affattes således:

»5 a. § 15, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af rettens præsident.«

5 b. I § 16 a, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt pkt.:

»Retten på Færøerne består af 2 sorenskrivere (dommere).«

5 c. § 16 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ved de i stk. 1 nævnte retter varetages rettens administration af den dommer, der er ud-

nævnt hertil. Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af den administrerende dommer. Sagerne fordeling mellem dommerne bestemmes af den administrerende dommer efter forhandling med det eller de øvrige medlemmer af retten.«

6. I § 1 indsættes efter nr. 5 c:

»5 d. § 17 a, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Fuldmægtige ved byretterne og Sø- og Handelsretten kan behandle sager, der hører under vedkommende ret, i det omfang dommeren (den administrerende dommer) eller rettens præsident bestemmer det.

Stk. 2. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtiges uddannelse ved byretterne og i Sø- og Handelsretten. For Færøernes vedkommende skal reglerne tilsikre, at det nødvendige antal fuldmægtige uddannes i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold, færøsk kultur og tillige i færøsk sprog i skrift og tale.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

5 e. I § 17 a, stk. 2, 4. pkt., der bliver stk. 3, 4. pkt., § 57, stk. 1, 1. pkt., og § 336 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »beskikkede« til: »administrerende.«

7. § 1, nr. 6, affattes således:

»6. I § 17 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Den administrerende sorenskriver (dommer) kan meddele sysselmændene og disses stedfortrædere samt de hos sysselmændene beskæftigede kontorfunktionærer bemyndigelse, jf. stk. 3, til at udføre skifte-, notarial- og fogedforretninger, herunder forrette auktioner over løsøre, dog ikke registrerede skibe og luftfartøjer. Det har sit forblivende ved sysselmændenes virksomhed med salg ved auktion af småvrag og hittefæ, af inddrevet løst gods, vrag eller vragstykker, jf. strandsingslov for Færøerne af 24. marts 1899 § 10, og af grind. Endvidere kan sysselmanden, jf. punkt 1 i anordning nr. 204 af 4. november 1892, i visse tilfælde træde i den ordinære dommers sted som formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer, jf. kap. 19 a.«

8. § 1, nr. 8, affattes således:

»8. §§ 42 og 43 affattes således:

»§ 42. Faste dommere ved rigets almindelige domstole beskikkes af kongen.

Stk. 2. Til Højesteret sker udnævnelse som »højesteretsdommer«, til landsret som »landsdommer«, til hver af de andre retter - bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jf. § 9 - som »dommer« med angivelse af, hvor pågældende ansættes. Til retten på Færøerne sker udnævnelse som »sorenskriver« (dommer).

Stk. 3. Kun den, der har bestået juridisk kandidatsamen, kan beskikkes.

Stk. 4. Beskikkelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten kræver i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i landsretten.

Stk. 5. Før nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal den pågældende have godtgjort sin egnethed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Stk. 6. Til at indtræde i de ekstraordinære retter, der er nævnt i § 21, stk. 1, skal så vidt muligt faste dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder betingelsen i stk. 3.

§ 43. Besættelse af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgenes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgenes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgenes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.

Stk. 2. Ved besættelse af stillinger som sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne skal der tillige lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.«

9. I § 1 indsættes efter nr. 8:

»8 a. Efter § 43 indsættes:

»43 a. Der oprettes et dommerudnævnelsesråd, som afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som

- 1) højesteretsdommer,
- 2) landsretspræsident og landsdommer,
- 3) præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten,
- 4) byretspræsident, administrerende byretsdommer, byretsdommer, administrerende sorenskriver (dommer) og sorenskriver (dommer), og

5) midlertidigt beskikket dommer i henhold til § 44 b.

Stk. 2. Rådets indstillinger skal være begrundede. Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling. Såfremt der ikke i rådet er enighed om, hvem af ansøgerne der skal indstilles, afgøres spørgsmålet ved afstemning. Ved stemmeflerhed gør formandens stemme udslaget. Det skal tilkendes gives i rådets indstilling, såfremt der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemmers standpunkter skal fremgå.

§ 43 b. Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer, en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet.

Stk. 4. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg kommuner i forening og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stk. 5. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillinger som administrerende sorenskriver (dommer) eller sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne medvirker i stedet for den i stk. 3 nævnte advokat en advokat med bopæl på Færøerne og i stedet for de i stk. 4 nævnte offentlighedsrepræsentanter to repræsentanter for den færøske offentlighed. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten, jf. § 74. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved indstilling af repræsentanterne for den færøske offentlighed.

Stk. 6. Medlemmer af Folketinget, Færøernes Lagting eller kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 7. Medlemmerne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 8. Der beskikkes en suppleant for hvert af rådets medlemmer. Stk. 1-6 og stk. 7, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 43 c. Dommerudnævnelsesrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Der kan i forretningsordenen fastsættes bestemmelser om, at formanden kan afgive indstilling i visse, nærmere bestemte sager på rådets vegne, eller at indstillinger kan afgives af 3 af rådets medlemmer, nemlig en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant.

§ 43 d. Dommerudnævnelsesrådet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed.

Stk. 2. Dommerudnævnelsesrådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.«

8 b. § 44 affattes således:

»§ 44. Midlertidig beskikkelse til højesteretsdommer kan ikke finde sted. En ledig stilling skal besættes inden 6 måneder.

Stk. 2. Ved andre dommerstillinger kan midlertidig beskikkelse meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 44 a, af justitsministeren efter reglen i § 44 b og af landsretspræsidenterne efter reglerne i § 44 c og § 45.

Stk. 3. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde en dommerstilling, skal opfylde betingelsen i § 42, stk. 3.

Stk. 4. Bestemmelserne i § 54 og § 54 a finder tilsvarende anvendelse på midlertidigt beskikkede dommere. Dette gælder dog ikke for faste dommere, som midlertidigt er beskikket i en anden stilling.«

8 c. Efter § 44 indsættes:

§ 44 a. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast dommers forfald.

Stk. 2. Når det af de grunde, der er nævnt i stk. 1, skønnes nødvendigt, er enhver byretsdommer forpligtet til at modtage beskikkelse til, foruden sit eget embede, midlertidigt at beklæde et andet embede som byretsdommer.

Stk. 3. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan en stilling ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 4. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af,

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at samtykke gives af præsidenten (den administrerende dommer) for vedkommende ret,

eller for retspræsidenters, administrerende dommeres og enkeltdommeres vedkommende af præsidenten for den nærmeste overordnede ret, og

- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling.

Stk. 5. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 6. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra vedkommende landsretspræsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 44 b. Justitsministeren kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer ud over det antal dommere, der i § 4 er fastsat for landsretterne.

Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en tidsbegrænset periode på indtil 1 år. Under særlige omstændigheder og efter indstilling fra landsrettens præsident kan justitsministeren forlænge beskikkelsen ud over 1 år.

§ 44 c. Landsrettens præsident kan i påtrængende tilfælde meddele midlertidig beskikkelse til at beklæde en stilling som landsdommer. Beskikkelsen tilbagekaldes af præsidenten.«

8 d. §§ 45-47 affattes således:

»§ 45. Landsrettens præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 2. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af landsretspræsidenten.

§ 46. Hvis det på grund af en dommers inhabilitet er nødvendigt, beskikkes en sættdommer, for byretternes vedkommende af landsrettens præsident og i øvrigt af Højesterets præsident.

§ 47. En dommer må kun med tilladelse af Præsidentrådet, der består af præsidenterne for de kollegiale retter, have fast indtægtsgivende beskæftigelse ved siden af hovedstillingen.«

8 e. Efter § 47 indsættes:

»§ 47 a. En dommer skal hvert år inden 1. februar afgive indberetning om de indtægtsgivende hverv, som den pågældende det forudgående år har varetaget ved siden af hovedstillingen.

Indberetningen skal indeholde oplysning om hvervets art og hvervgiveren. I indberetninger om voldgiftssager skal parternes navne ikke angives, men derimod navnene på de advokater eller andre, som har repræsenteret parterne, samt hvorledes dommeren er udpeget. Dommeren skal endvidere afgive en indberetning om indtægten ved de enkelte hverv.

Stk. 2. I de præsidentledede retter skal indberetningen indgives til rettens præsident og i de øvrige retter til vedkommende landsretspræsident. For så vidt angår præsidenterne for landsretterne, Københavns Byret, retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde samt præsidenten og vicepræsidenterne for Sø- og Handelsretten, indgives indberetningen til Højesterets præsident.

Stk. 3. Indberetningerne i henhold til stk. 1, 1. og 2. pkt., er undergivet aktindsigt.

§ 47 b. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident pålægge en dommer at indsende en redegørelse for dommerens tidsforbrug i forbindelse med varetagelsen af hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 2. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident endvidere pålægge en dommer at indsende en opgørelse over de indtægter, som den pågældende i en nærmere angivet periode har modtaget i forbindelse med de enkelte hverv, som dommeren har varetaget ved siden af hovedstillingen. Pålægget kan også omfatte fremtidige indtægter.

Stk. 3. Finder vedkommende præsident, at de oplysninger, som dommeren afgiver i medfør af stk. 1 eller stk. 2 eller i medfør af § 47 a, stk. 1, 4. pkt., giver anledning dertil, kan retspræsidenten efter drøftelse med Præsidentrådet beslutte, at dommeren i en nærmere angivet periode eller indtil videre kun med retspræsidentens eller rådets tilladelse må påtage sig hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 4. Beføjelserne efter stk. 1-3 tilkommer de retspræsidenter, der nævnt i § 47 a, stk. 2.«

8 f. § § 48 og 49 affattes således:

»§ 48. Gør en dommer sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen, der dog ikke er af en sådan karakter, at den efter lovgivningen medfører straf, eller udviser dommeren i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt forhold, kan der meddeles den pågældende en advarsel.

Stk. 2. Sager efter stk. 1 behandles af de i § 47 a, stk. 2, nævnte retspræsidenter.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 kan rejses ved klage eller af retspræsidenterne af egen drift. Klage skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen. Såfremt klagen efter sin beskaffenhed findes uegnet til afgørelse efter stk. 1, kan den henvises til Den Særlige Klageret.

§ 49. Enhver, der anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed, kan indgive klage herover til Den Særlige Klageret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

Stk. 2. Finder justitsministeren, at en dommer må antages at have gjort sig skyldig i et forhold, der må svække eller gøre dommeren uværdig til den agtelse og tillid, som dommerhvervet forudsætter, beder ministeren rigsadvokaten indbringe sag herom for klageretten.

Stk. 3. Afvises klagen ikke straks, anmoder retten vedkommende dommer om en erklæring om det påklagede forhold. Bestrider dommeren rigtigheden af den givne fremstilling af det faktiske passerede, fastslås sagens sammenhæng efter reglerne i kapitel 67 og 68 med de fornødne lempelser, for så vidt klageretten finder det nødvendigt.

Stk. 4. Herefter har parterne lejlighed til skriftligt at fremkomme med de bemærkninger, som det oplyste giver anledning til. Når den indklagede dommer fremsætter begæring herom, eller sagens beskaffenhed gør det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling i borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter dommeren begæring derom, kan klageretten beskikke den pågældende en advokat. I sager efter stk. 1 kan klageretten beskikke en advokat for klageren. Salær og godtgørelse til den eller de beskikkede advokater udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 5. Findes klagen ubegrundet, afviser klageretten sagen. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, kan der pålægges klageren en bødestraf,

hvis klageren uden rimelig grund har foranlediget sagen rejst. Dette gælder uden hensyn til, om klagerens adfærd måtte kunne pådrage denne ansvar efter straffelovens regler.

Stk. 6. Findes klagen begrundet, kan klageretten udtale sin misbilligelse af dommerens adfærd eller pålægge denne en bøde. Findes det forhold, som dommeren har udvist, at være af graverende karakter, eller er dommeren tidligere ved klageretten blevet dømt for forhold af sådan karakter, kan dommeren afsættes.

Stk. 7. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 8. Lyder dommen på afsættelse, eller har der været nedlagt påstand herom, kan den indbringes for Højesteret efter reglerne om anke, i andre tilfælde efter reglerne om kære i borgerlige sager, dog således at mindst fem dommere deltager i påkendelsen.

Stk. 9. Klageretten træffer afgørelse om betaling af sagsomkostninger.«

8 g. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Om en dommer bør afsættes mod sit ønske på grund af vedvarende åndelig eller legemlig sygdom afgøres efter reglerne i § 49 med de fornødne lempelser.«

8 h. § 50 affattes således:

»§ 50. Når straffesag er rejst mod en dommer, eller når dommeren må antages at have gjort sig skyldig i sådant utilbørligt forhold, som omhandles i § 49, såvel som når dommeren er blevet uvederhæftig eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed er ude af stand til at bestride sit embede, kan vedkommende suspenderes. Afgørelsen herom træffes af Den Særlige Klageret.«

8 i. § 51 ophæves.

8 j. §§ 52-54 affattes således:

»§ 52. Justitssekretærer og fuldmægtige ved domstolene ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde disse stillinger kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

Stk. 3. Ved afgørelsen af, hvilke fuldmægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne, skal der lægges vægt på, at de pågældende behersker det færøske sprog i skrift og tale og

har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

§ 53. Når en justitssekretær eller en fuldmægtig på grund af inhabilitet er udelukket fra at virke i en sag, bestemmer vedkommende præsident eller dommer (administrerende dommer), hvem der i stedet skal fungere i sagen.

§ 54. Justitssekretærer og fuldmægtige kan afskediges på grund af uegnethed eller sygdom.

Stk. 2. Afskedigelse kan endvidere ske i de tilfælde, hvor en omordning af domstolene finder sted. En justitssekretær eller fuldmægtig, der er fyldt 65 år, kan ligeledes afskediges, men uden tab af indtægter indtil det tidspunkt, til hvilket denne skulle være afskediget på grund af alder, hvis pågældende havde været dommer.

Stk. 3. Uansøgt ændring af tjenestested kan ske, såfremt ændringen er begrundet i uddannelsesmæssige hensyn eller i hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse inden for domstolene.

Stk. 4. Uansøgt ændring af tjenestested kan endvidere ske i tilfælde, der er omfattet af stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.«

8 k. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Sager om afsked uden ansøgning af en justitssekretær eller en fuldmægtig indbringes af Domstolsstyrelsen for Den Særlige Klageret. Afskedigelse uden ansøgning efter § 54, stk. 2, 2. pkt., sker dog administrativt.

Stk. 2. Fremsættes der indsigelse mod en varsel om ændring af tjenestested, indbringer Domstolsstyrelsen sagen for Den Særlige Klageret. Indsigelse skal fremsættes senest 14 dage efter, at den pågældende har fået varsel om det nye tjenestested.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 og 2 forelægges for klageretten af Domstolsstyrelsen. Den, sagen angår, skal herefter have lejlighed til skriftligt at fremkomme med sine bemærkninger. Fremsætter den pågældende begæring herom, eller gør sagens beskaffenhed det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling af borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter den pågældende

begæring herom, kan klagerettens formand beskikke den pågældende en advokat. Salær og godtgørelse for udlæg udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 4. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 5. Dommen kan af parterne indbringes for Højesteret efter reglerne om anke af borgerlige sager.«

8 l. § 55 affattes således:

»§ 55. Bestemmelserne i § 48, § 49 og § 50 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til justitssekretærer og fuldmægtige samt midlertidigt beskikkede dommere, dog er det Domstolsstyrelsen, der har kompetencen til at bede rigsadvokaten indbringe sagen for Den Særlige Klageret.«

10. I § 1 indsættes efter nr. 39:

»39 a. § 165, stk. 1, affattes således:

»Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag herfor.«

39 b. § 188 affattes således:

»§ 188. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om godtgørelse til vidner. Den godtgørelse, et vidne har krav på, eller, hvis den ikke kan beregnes nøjagtigt, et passende forskud herpå skal tilbydes betalt samtidig med indkaldelsen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet.«

11. I § 1 indsættes efter nr. 122:

»123. § 1043, stk. 2, ophæves.«

§ 2

I lov nr. 794 af 26. november 1986 for Færøerne om retsafgifter, som ændret ved § 2 i lov nr. 92 af 23. februar 1988, foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 28, affattes således:

»28. § 64, stk. 5, 1. pkt., affattes således:

»Retten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren.«

§ 3

I lov om rettens pleje i Grønland, jf. lovbeholdtgørelse nr. 99 af 21. marts 1984, som ændret ved lov nr. 188 af 23. marts 1992, lov nr. 151 af 31. marts 1993, lov nr. 118 af 21. februar 1995, § 2 i lov nr. 1082 af 20. december 1995 og § 2 i lov nr. 476 af 12. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. Kapitel 1, § 2, affattes således:

»§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer.

Stk. 2. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.«

2. Efter kapitel 1, § 2, indsættes:

»§ 2 a. Udnævnelse af landsdommeren sker efter reglerne i §§ 42-43 d i den danske retsplejelov, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillingen som landsdommer i Grønland skal der i Dommerudnævnelsesrådet medvirke en advokat med bopæl i Grønland i stedet for den danske advokat og to repræsentanter for den grønlandske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfit Kattuffiat (De Grønlandske Kommuners Landsforening) og Grønlands Landsstyre.

Stk. 4. Medlemmer af Folketinget, Grønlands Landsting og kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 5. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 6. Der beskikkes en suppleant for hver offentlighedsrepræsentant. Stk. 3-4 og stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 2 b. Midlertidig beskikkelse som landsdommer meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 2 c og af Østre Landsrets præsident efter reglerne i § 2 d og § 2 e.

Stk. 2. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde stillingen som landsdommer, skal have bestået juridisk kandidateksamen.

§ 2 c. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer, når det er

nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste landsdommers forfald.

Stk. 2. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 3. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at landsdommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at Østre Landsrets præsident giver samtykke, og
- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i stillingen.

Stk. 4. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 5. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra Østre Landsrets præsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 2 d. Østre Landsrets præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret, når rettens forhold tilsiger det.

Stk. 2. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 3. Østre Landsrets præsident træffer efter forhandling med landsdommeren bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede landsdommer.

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af Østre Landsrets præsident.

§ 2 e. Hvis det er nødvendigt på grund af landsdommerens inhabilitet, beskikker Østre Landsrets præsident en sættdommer.

§ 2 f. Fuldmægtige ved landsretten ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde stillingen som fuldmægtig kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

Stk. 3. En fuldmægtig kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtigernes uddannelse.«

3. Kapitel 1, § 3, affattes således:

»§ 3. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af Grønlands Landsting efter indstilling fra landsdommeren. Valget foretages for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.«

4. Kapitel 1, afsnit B, §§ 7-9, ophæves og i stedet indsættes:

»B. Dommere m.v.

§ 7. For landsdommeren gælder med hensyn til bibeskæftigelse, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Indberetning om bibeskæftigelse indgives til Højesterets præsident, som i forhold til landsdommeren udøver de beføjelser vedrørende bibeskæftigelse og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over landsdommeren skal indgives til Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 8. For fuldmægtige ved landsretten og for midlertidigt beskikkede landsdommere, der ikke er fast ansatte dommere, gælder med hensyn til uansøgt ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 54-55 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Østre Landsrets præsident udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over en fuldmægtig eller en midlertidigt beskikket landsdommer, der ikke er fast ansat dommer, skal indgives til Østre Landsrets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 9. Læggdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.

§ 9 a. Landsdommeren kan meddele en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse i udøvelsen af sit hverv, en advarsel, og såfremt der fore-

ligger grov eller gentagen forsømmelse, eller den pågældende i øvrigt viser sig uegnet til bestridelse af hvervet, fratages dommeren den meddelte beskikkelse.«

5. I *kapitel 2, § 24*, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 4

I lov om statens tjenestemænd i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 574 af 5. august 1991, foretages følgende ændring:

1. *Kapitel 7* affattes således:

»Kapitel 7

Særbestemmelse om dommere og retsassessorer ved Grønlands Landsret

§ 34. Ansættelse som dommer og retsassessor kan kun ske som varig ansættelse.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 8, §§ 11 a-14, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for dommere. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for dommere, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 13, stk. 2 og 3, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for retsassessorer. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for retsassessorer, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

§ 5

I lov om landvæsensretter, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970, som ændret ved § 5 i lov nr. 402 af 26. juni 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 4, *stk. 4*, og § 5, *stk. 3*, ændres »landbrugsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 6

I lov nr. 182 af 7. maj 1975 om nordisk vidnepligt foretages følgende ændring:

1. I § 8, *stk. 1*, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 7

I lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov

om rettens pleje i Grønland og forskellige andre lovbestemmelser om procesbevillinger (Ændringer som følge af oprettelsen af Procesbevillingsnævnet) foretages følgende ændring:

1. § 15, *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

»Bestemmelserne i lovens §§ 2-3 og 5-13 gælder ikke for Færøerne.«

§ 8

I lov nr. 399 af 13. juni 1990 om ændring af straffeloven (Meddelelshæleri) indsættes som § 2:

»§ 2

Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for denne landsdel med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.«

§ 9

Loven træder i kraft den 1. juli 1999.

§ 10

Stk. 1. Er en af de stillinger, der er nævnt i den færøske retsplejelovs § 43 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, eller i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 a, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, oplået ledig inden lovens ikrafttræden, behandles stillingsansøgninger af justitsministeren efter den hidtil gældende ordning.

Stk. 2. Den færøske retsplejelovs § 52, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, og den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 f, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, gælder også fuldmægtige, der før lovens ikrafttræden er ansat med et ansættelsesområde, der omfatter andet end domstolene.

Stk. 3. Den færøske retsplejelovs § 52, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, og den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 f, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, gælder ikke for fuldmægtige, der før lovens ikrafttræden er ansat med et enkelt dommerembede som ansættelsesområde.

Stk. 4. Domsmand og suppleanter ved Grønlands Landsret vælges første gang efter den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 3, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 3, med virkning fra den 1. januar 2000. De tidligere valgte domsmand og suppleanter fortsætter med at fungere indtil denne dato.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrunden for lovforslaget	6058
2.	Lovforslagets indhold	6059
3.	Særligt om Færøerne	6060
3.1.	Lovtekniske spørgsmål.....	6060
3.2.	Midlertidig beskikkelse af yderligere sorenskriver (dommer).....	6060
3.3.	Sammensætningen af Dommerudnævnelsesrådet.....	6060
3.4.	Målsætning for dommerrekruttering på Færøerne m.v.	6061
4.	Særligt om Grønland	6062
4.1.	Generelle overvejelser.....	6062
4.2.	Sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse.....	6062
4.3.	Midlertidig beskikkelse af dommere.....	6063
4.4.	Ændringer som følge af oprettelse af Domstolsstyrelsen.....	6064
4.5.	Valg af domsmænd og suppleanter ved Grønlands Landsret.....	6064
4.6.	Sammensætningen af Dommerudnævnelsesrådet.....	6064
5.	Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.	6065
6.	Hørte myndigheder m.v.	6065

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er en følge af lov nr. 401 af 26. juni 1998 om Domstolsstyrelsen og lov nr. 402 af 26. juni 1998 om ændring af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love (Rekruttering af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelse af en domstolsstyrelse m.v.).

Ifølge disse love, der træder i kraft den 1. juli 1999, skal der oprettes en selvstændig domstolsstyrelse, som skal have til opgave at varetage de bevillingsmæssige og administrative spørgsmål, som er knyttet til domstolenes virksomhed. Endvidere foretages en række ændringer af retsplejelovens regler bl.a. om rekruttering af dommere, om fremgangsmåden ved besættelse af dommerstillinger, om ansættelsesværn for dommerfuldmægtige og om dommeres bibeskæftigelse.

Med henblik på en bredere rekruttering af dommere er der således ved ændringen af retsplejeloven udtrykkeligt angivet en række kriterier, som skal tillægges vægt ved besættelse af dommerstillinger.

Der oprettes desuden et bredt sammensat dommerudnævnelsesråd, som skal afgive indstillinger til justitsministeren om besættelse af dommerstillinger.

Herudover gennemføres der et værn mod uansøgt afskedigelse og forflyttelse for dommerfuldmægtige og retsassessorer, og ansættelsesområdet for dommerfuldmægtige og retsassessorer ændres fra »Justitsministeriet med tilhørende institutioner« til alene at være »domstolene«.

Endelig skal dommere hvert år afgive indberetning til vedkommende retspræsident om den bibeskæftigelse, den pågældende har udført. Retspræsidenten kan pålægge en dommer at give yderligere oplysninger om bierhverv og kan efter drøftelse med Præsiden-

dentrådet beslutte, at dommeren ikke må påtage sig bibeskæftigelse uden tilladelse fra retspræsidenten eller Præsidentrådet.

Af pkt. 8 i de almindelige bemærkningerne til lovforslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (nr. L 32 af 26. marts 1998), fremgår følgende:

»Der foreslås ikke på nuværende tidspunkt ændringer i retsplejelovgivningen for Færøerne og Grønland. Justitsministeriet vil imidlertid snarest muligt iværksætte en høring af de færøske og grønlandske hjemmestyremyndigheder, således at der kan fremsættes lovforslag om ændring af retsplejeloven for Færøerne og Grønland. Det tilsigtes således, at ændringerne for Færøerne og Grønland vil kunne træde i kraft samtidig med, at nærværende lovforslag træder i kraft.«

Loven om Domstolsstyrelsen indeholder i § 11 hjemmel til, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Loven vil blive sat i kraft for Færøerne og Grønland samtidig med denne lovs ikrafttræden.

2. Lovforslagets indhold

Dette lovforslag indeholder de nødvendige ændringer af den færøske og den grønlandske retsplejelov, så de ændringer, der foretages i den danske retsplejelov, også kommer til at gælde for Færøerne og Grønland. Sorenskriverne (dommerne) på Færøerne og landsdommeren i Grønland skal således efter forslaget udnævnes efter samme regler som dommere i Danmark, og sorenskriverne og landsdommeren vil være undergivet de samme regler om bibeskæftigelse. Endvidere vil dommerfuldmægtige og retsassessorer på Færøerne og i Grønland få samme ansættelsesværn som andre dommerfuldmægtige.

For så vidt angår udnævnelse af sorenskrivere på Færøerne og landsdommeren i Grønland foreslås dog den afvigelse i forhold til reglerne i den danske retsplejelov, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af en stilling som sorenskriver eller landsdommer i stedet for den danske advokat skal medvirke henholdsvis en advokat med bopæl på Færøerne og en advokat med bopæl i Grønland. På samme måde skal der i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter medvirke to repræsentanter for henholdsvis den færøske og den grønlandske offentlighed.

Baggrunden for forslaget om, at der skal medvirke repræsentanter for offentligheden i Dommerudnævnelsesrådet er, at disse personer vil kunne medvirke til, at rådet i sit virke i videre omfang tager almene samfundsmæssige hensyn. Justitsministeriet finder i overensstemmelse hermed, at der ved rådets afgivelse

af indstillinger om besættelse af dommerstillinger på Færøerne og i Grønland bør medvirke offentlighedsrepræsentanter, der har indsigt i de særlige færøske eller grønlandske forhold. Af samme grund bør der også medvirke en advokat fra Færøerne eller Grønland.

Det foreslås, at repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes efter indstilling fra og blandt de personer, der er opført på nævningelisten for Færøerne. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed foreslås beskikket efter indstilling fra henholdsvis De Grønlandske Kommuners Landsforening (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat) og Grønlands Landsstyre. Den færøske og den grønlandske advokat foreslås beskikket efter indstilling fra Advokatrådet.

Om de nærmere overvejelser angående færøske og grønlandske advokaters og offentlighedsrepræsentanternes medvirken ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af stillingen som henholdsvis sorenskriver eller landsdommer henvises til pkt. 3.3. og 4.6 nedenfor.

Lovforslaget indeholder også et forslag til ændring af lov for Færøerne om retsafgifter. Ændringen svarer til den ændring af den danske retsafgiftslov, der er foretaget i § 6 i lov om ændring af den danske retsplejelov m.v. (lov nr. 402 af 26. juni 1998). For Grønland gælder ingen retsafgiftslov.

Endvidere indeholder lovforslaget et forslag til ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland. Ændringen svarer til den ændring af den danske tjenestemandslov, der er foretaget i § 2 i lov om ændring af den danske retsplejelov m.v. Ændringen af den danske tjenestemandslov gælder direkte for Færøerne, jf. § 12 i loven om ændring af den danske retsplejelov m.v.

Desuden stilles der forslag om ændring af lov om landvæsensretter og lov om nordisk vidnepligt. Disse love gælder ikke for Færøerne og Grønland. Ændringerne supplerer de konsekvensændringer, der er foretaget ved lov nr. 402 af 26. juni 1998.

Endelig indeholder lovforslaget et forslag, der skal muliggøre en lovt teknisk tilpasning af straffelovens § 152 d om meddelelshæleri ved ikraftsættelse af denne bestemmelse for Færøerne.

Ændringen af konkursloven, jf. § 3 i loven om ændring af den danske retsplejelov m.v., vil blive sat i kraft for Færøerne og Grønland ved kongelig anordning samtidig med dette lovforslags ikrafttræden.

Ud over ændringerne af disse love indeholder loven om ændring af den danske retsplejelov m.v. ændringer af lov om voldgift i tvistigheder om handel med husdyr, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service. Ingen af disse

love gælder for Færøerne og Grønland. Lov om voldgift i tvistigheder angående handel med husdyr er i øvrigt nu ophævet med virkning fra den 1. april 1999, jf. lov nr. 1017 af 23. december 1998.

Om begrundelsen i øvrigt for de foreslåede ændringer henvises til de almindelige bemærkninger til forslag til lov om Domstolsstyrelsen (nr. L 31 af 26. marts 1998) og forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (nr. L 32 af 26. marts 1998), jf. Følketingsstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, s. 775 ff. og 804 ff.

3. Særligt om Færøerne

3.1. Lovtekniske spørgsmål

Den færøske retsplejelov er en ikraftsættelse for Færøerne af reglerne i lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 af lov om rettens pleje med visse ændringer.

Ændringerne i forhold til den danske retsplejelov er særligt opregnet i lovens § 1, der ved lovens ikrafttræden indeholdt 121 punkter. Det er derfor af lovtekniske grunde nødvendigt, at de ændringer, der foretages ved dette lovforslag, foretages ved ændringer af og tilføjelse af nye punkter til de gældende ændringer i forhold til den danske retsplejelov. Dette kompliceres yderligere af, at der ved lov nr. 143 af 8. marts 1995 og lov nr. 1082 af 20. december 1995 er foretaget ændringer af den færøske retsplejelov, hvorved der er tilføjet nye punkter til opregningen af ændringer i lovens § 1. Den færøske retsplejelov er således vanskeligt tilgængelig.

Der er imidlertid på Færøerne nedsat et udvalg, som har til opgave at foretage en samlet revision og sammenskrivning af den færøske retsplejelov, så der udarbejdes en selvstændig retsplejelov for Færøerne, ligesom der i dag er en selvstændig retsplejelov for Grønland. Dette vil betyde, at loven bliver mere overskuelig og dermed lettere tilgængelig, ligesom kommende lovændringer teknisk vil blive enklere.

3.2. Midlertidig beskikkelse af yderligere sorenskriver (dommer)

Efter § 45 i den danske retsplejelov kan landsretens præsident midlertidigt beskikke en yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det, f.eks. hvis byretten er belastet af en eller flere meget omfattende sager. Til at varetage disse opgaver, er der udnævnt 4 såkaldte rejsedommere, heraf 2 ved Københavns Byret, 1 ved retten i Århus og 1 ved retten i Ålborg. Også en dommer, der ikke er rejsedommer, eller en retsassessor eller en dommerfuldmægtig med en vis anciennitet, kan efter § 45 midlertidigt be-

skikkes ved en anden byret af ressourcemæssige grunde, men kun hvis den pågældende selv ansøger om det. Rejsedommerne har derimod pligt til at lade sig beskikke ved en anden byret inden for den pågældende landsretskreds i det omfang landsrettens præsident bestemmer det. Rejsedommerordningen blev indført som forsøgsordning ved lov nr. 369 af 18. juni 1994 og blev gjort permanent ved lov nr. 1079 af 20. december 1995. Rejsedommerordningen gælder ikke for Færøerne.

Justitsministeriet finder, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der bliver indført en hjemmel til midlertidigt at beskikke en yderligere sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne, hvis rettens forhold tilsiger det, f.eks. hvis retten belastes af en eller flere meget omfattende sager. De nuværende rejsedommere er imidlertid ikke forpligtede til at lade sig beskikke som sorenskriver ved retten på Færøerne, og det ville næppe være foreneligt med den beskyttelse mod forflyttelse, der gælder for dommere efter grundlovens § 64, at pålægge dem en sådan forpligtelse. Det foreslås derfor, at midlertidig beskikkelse af en yderligere sorenskriver ved retten på Færøerne kun kan ske, hvis der er en dommer, herunder en rejsedommer, eller en retsassessor eller dommerfuldmægtig med en vis anciennitet, der er villig til at lade sig beskikke.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i den færøske retsplejelovs § 45.

3.3. Sammensætningen af Dommerudnævnelsesrådet

Som anført under pkt. 2 ovenfor stilles der forslag om, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af en stilling som sorenskriver i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter skal medvirke to repræsentanter for den færøske offentlighed.

Justitsministeriet har i det oprindelige udkast til lovforslag, der har været sendt til høring hos de nedenfor under pkt. 6 anførte myndigheder m.v., foreslået, at repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes efter indstilling fra henholdsvis de færøske kommuners forening (Føroya Kommunufelag) og Færøernes Lagting.

I sit høringssvar har Den Danske Dommerforening udtalt sig imod forslaget om der beskikkes en færøsk offentlighedsrepræsentant efter indstilling fra Færøernes Lagting. Dommerforeningen har herved peget på risikoen for, at partipolitiske hensyn vil komme til at spille en betydelig rolle ved indstillingen. Dette ville kunne betyde en politisering af Dommerudnævnelsesrådets virksomhed til skade for befolkningens tillid til domstolene som partipolitisk neutrale organer. Dom-

merforeningen har på denne baggrund anbefalet, at der findes en fremgangsmåde ved indstillingen, der i højere grad svarer til fremgangsmåden i Danmark. Højesteret har i sit høringssvar tilsluttet sig Dommerforeningens synspunkter. Retten på Færøerne har givet udtryk for en tilsvarende opfattelse.

På denne baggrund har Justitsministeriet anmodet Færøernes Hjemmestyre om at tage stilling til, hvilken organisation eller lignende, der i stedet for Færøernes Lagting kan afgive indstilling om beskikkelse af den ene færøske offentlighedsrepræsentant.

Justitsministeriet har i den forbindelse peget på, at de danske offentlighedsrepræsentanter efter den tilsvarende bestemmelse i den danske retsplejelovs § 43 b, beskikkes efter indstilling fra Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg kommuner i forening og Dansk Folkeoplysnings Samråd. Som det fremgår af bemærkningerne til denne bestemmelse i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (nr. L 32 af 26. marts 1998) repræsenterer disse organisationer brede samfundsmæssige interesser, og de er derfor egnede til at sikre, at de udpegede personer er engagerede i samfundsforhold og bredt orienteret.

Færøernes Hjemmestyre har på denne baggrund anbefalet, at offentlighedsrepræsentanterne beskikkes efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten. Det er i den forbindelse også foreslået, at justitsministeren fastsætter nærmere regler for fremgangsmåden ved indstilling af offentlighedsrepræsentanter.

Samtidig har Lagtinget foreslået, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af en stilling som sorenskriver skal medvirke en færøsk advokat i stedet for den danske advokat.

Justitsministeriet foreslår derfor, at bestemmelsen om sammensætningen af Dommerudnævnelsesrådet i den færøske retsplejelovs § 43 b, stk. 5, udformes således, at de to færøske offentlighedsrepræsentanter beskikkes efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten.

Samtidig foreslås en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved indstilling af offentlighedsrepræsentanterne. Justitsministeriet vil inddrage Færøernes Hjemmestyre i fastsættelsen af disse regler.

Det kan oplyses, at der ikke medvirker domsmænd i færøske sager. Der medvirker kun lægdommere i nævningesager. Udpegning af nævninger sker efter lignende principper som i Danmark. Dog nedsættes grundlisteudvalgene i hvert af de 6 sysler (større enhed end kommunerne), og udvalgsmedlemmerne ud-

peges af Lagtinget. Blandt de ca. 430 personer (1 pr. 100 indbyggere), der er optaget på grundlisterne, udvælger sorenskriveren ved lodtrækning 60 personer, der optages på nævningelisten.

Justitsministeriet kan endvidere tiltræde forslaget om, at der i stedet for den danske advokat udpeges en færøsk advokat til at deltage i behandlingen af sager om besættelse af en stilling som sorenskriver.

3.4. Målsætning for dommerrekruttering på Færøerne m.v.

I høringssvaret fra Færøernes Hjemmestyre er der stillet forslag om en række yderligere ændringer af den færøske retsplejelov.

Således foreslås det, at Domstolsstyrelsen ved fastsættelsen af regler for dommerfuldmægtiges uddannelse skal sikre, at det nødvendige antal fuldmægtige uddannes i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold, færøsk kultur og færøsk sprog i skrift og tale.

Videre foreslår Færøernes Hjemmestyre, at der ved besættelsen af dommer- og dommerfuldmægtigstillinger på Færøerne skal lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

Endelig foreslås det, at også sager om udstationering eller ansættelse af dommerfuldmægtige ved retten på Færøerne skal behandles af Dommerudnævnelsesrådet.

Justitsministeriet er enig i, at det bør tilstræbes, at dommere og dommerfuldmægtige ved retten på Færøerne, ud over at besidde de nødvendige faglige kvalifikationer, også er velkvalificerede til at virke under de særlige færøske forhold.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at det med henblik på ansættelse ved retten på Færøerne er væsentligt, at det nødvendige antal dommerfuldmægtige opnår kendskab til det færøske sprog samt til færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

På denne baggrund har Justitsministeriet udformet lovforslaget i overensstemmelse med Færøernes Hjemmestyles forslag om uddannelse af dommerfuldmægtige og om sprogkunderskaber.

Forslaget om uddannelse af dommerfuldmægtige indebærer, at der i forbindelse med sædvanlig rokering af fuldmægtige til retten på Færøerne skal sørges for, at de under tjenesten ved retten på Færøerne uddannes i det færøske sprog samt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

Forslaget om, at Dommerudnævnelsesrådet – ud over at behandle sager om besættelse af stillingerne som administrerende sorenskriver og sorenskriver –

også skal afgive indstilling til justitsministeren ved udstationering eller ansættelse af dommerfuldmægtige ved retten på Færøerne, vil efter Justitsministeriets opfattelse indebære et væsentligt brud med den for Danmark (og Grønland) gældende generelle ordning, hvorefter Dommerudnævnelsesrådet alene behandler sager om udnævnelse af dommere (sorenskriver), som omfattes af de særlige regler i grundloven om uafhængighed.

Forslaget om, at Dommerudnævnelsesrådet skal behandle sager om udstationering eller ansættelse af dommerfuldmægtige, er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

4. Særligt om Grønland

4.1. Generelle overvejelser

Det grønlandske retsvæsen består af Grønlands Landsret og 18 kredsretter. Kun landsdommeren ved Grønlands Landsret og fuldmægtigene ved landsretten er jurister, mens landets øvrige dommere - kredsdommerne - alle er lægfolk.

For det juridiske personale ved landsretten gælder i det væsentlige samme regler og fremgangsmåder for ansættelse og afskedigelse m.v. som for dommere, retsassessorer og dommerfuldmægtige ved de danske domstole. Dette er ikke tilfældet med kredsdommerne.

De ændringer, som ved de under pkt. 1 nævnte love gennemføres i Danmark, vedrører i sagens natur det juridiske personale ved domstolene. Som følge af den ensartethed, der for dette personales vedkommende har præget ordningerne i både Grønland og Danmark, vil de danske lovændringer uden væsentlige ændringer kunne gennemføres også i Grønland. I forhold til kredsdommerne vil ændringerne derimod ikke kunne gennemføres på nuværende tidspunkt.

Det bemærkes i denne forbindelse, at Justitsministeriet i samarbejde med Grønlands Hjemmestyre i april 1994 nedsatte Den Grønlandske Retsvæsenkommission, som har til opgave at foretage en gennemgribende revision af det samlede grønlandske retsvæsen. Kommissionens arbejde forventes afsluttet omkring årsskiftet 1999-2000. Først når kommissionens betænkning foreligger, vil der kunne tages stilling til en mere omfattende revision af den gældende ordning i Grønland.

Af kommissoriet for Retsvæsenkommissionen fremgår det dog samtidigt, at kommissionens arbejde ikke skal være til hinder for, at der på enkelte områder kan gennemføres særligt påtrængende ændringer. De ændringer, som ovennævnte danske lovforslag indebærer i forhold til det juridiske personale ved domsto-

lene og den overordnede administration af domstolene, må efter Justitsministeriets opfattelse anses for at have en sådan karakter.

Mere omfattende ændringer i den gældende grønlandske retsplejelov, der - i modsætning til den færøske retsplejelov - i opbygning og detaljeringsgrad afviger betydeligt fra den danske retsplejelov, bør afvente kommissionens betænkning.

Det foreslås derfor, at de nødvendige ændringer af den grønlandske retsplejelov i hovedsagen gennemføres ved henvisninger til den danske retsplejelov. Denne lovtekniske fremgangsmåde anvendes allerede i den gældende grønlandske retsplejelov, der bl.a. henviser til den danske retsplejeloys regler om disciplinærforfølgning for så vidt angår klager over landsdommeren og reglerne om Procesbevillingsnævnet. I det omfang kendskabet til en bestemmelse kan være af betydning for en bredere kreds i Grønland, gengives den udtrykkeligt i den grønlandske retsplejelov. Dette gælder f.eks. bestemmelsen om, hvortil klager over landsdommeren eller dommerfuldmægtigene skal indgives, og om klagefrist.

4.2. Sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse

Landsdommeren i Grønland har i sit høringssvar foreslået, at der nedsættes en særlig bestyrelse for det grønlandske retsvæsen, der skal referere til Domstolsstyrelsens bestyrelse. Landsdommeren anfører i den forbindelse, at ingen af de til Domstolsstyrelsens bestyrelse valgte medlemmer repræsenterer ansatte ved de grønlandske domstole.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der tale om et forslag af en sådan rækkevidde, at det naturligt må indgå i de igangværende overvejelser i Den Grønlandske Retsvæsenkommission, jf. pkt. 4.1. ovenfor.

Landsdommeren har subsidiært foreslået, at landsdommeren bliver tilfornodnet Domstolsstyrelsens bestyrelse i spørgsmål vedrørende Grønland. Landsdommeren har i den forbindelse tilkendegivet, at han forestiller sig, at landsdommeren i praksis holdes løbende underrettet om bestyrelsens arbejde, men kun deltager i bestyrelsesmøder en eller to gange om året med henblik på drøftelse af budgetforslag eller andre forhold af særlig betydning for det grønlandske retsvæsen.

Den Grønlandske Retsvæsenkommission har også drøftet spørgsmålet om bestyrelsens sammensætning. Kommissionen har i et brev af 10. december 1997 til justitsministeren bl.a. anført følgende:

»For så vidt angår lovforslaget om Domstolsstyrelsen var det en helt overvejende stemning i kommissi-

onen, at man gerne så, at der blev etableret en ordning, hvorved det sikres, at grønlandske oplysninger og synspunkter kommer til at indgå i det grundlag, hvorpå bestyrelsen træffer sine afgørelser for så vidt angår spørgsmål i relation til Grønland. Dette kunne eventuelt ske således, at landsdommeren i Grønland fik mulighed for at være til stede ved møder i bestyrelsen, hvori spørgsmål vedrørende det grønlandske retsvæsen behandles og med mulighed for, at landsdommeren kunne fremlægge grønlandske oplysninger og synspunkter. Dette kunne muligvis karakteriseres således, at landsdommeren var tilforordnet bestyrelsen. Andre løsninger på det hermed fremsatte ønske kan naturligvis tænkes.«

Indledningsvis bemærkes, at loven om Domstolsstyrelsen ikke indeholder hjemmel til at foretage ændringer i loven i forbindelse med, at den sættes i kraft for Grønland. En ændring af bestyrelsens sammensætning vil således kræve en ændring af lov om Domstolsstyrelsen.

Justitsministeriet er enig i, at oplysninger om de særlige forhold, som gælder for det grønlandske retsvæsen, skal indgå i grundlaget for Domstolsstyrelsens beslutninger. I dag, hvor administrationen af det grønlandske retsvæsen varetages af Domstolsafdelingen i Justitsministeriet, er ordningen den, at der foruden en løbende skriftlig og telefonisk kontakt afholdes jævnlige møder (typisk to gange om året) mellem landsdommeren i Grønland og ledelsen i Domstolsafdelingen. Det vil være helt naturligt, at der på lignende måde bliver en tæt kontakt mellem landsdommeren i Grønland og Domstolsstyrelsen, herunder med direktøren og bestyrelsen.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at en formaliseret tilknytning til Domstolsstyrelsens bestyrelse er unødvendig. Hertil kommer, at en sådan formalisering vil kunne medføre en række vanskeligheder i forhold til at fastlægge de nærmere virkninger af landsdommerens status som tilforordnet, og i forhold til at afgrænse, hvornår landsdommeren skal deltage i bestyrelsens møder m.v. Dette kan medføre uklarhed om ansvarsforholdene i bestyrelsen, ligesom det kan give anledning til tvivl om, i hvilket omfang bestyrelsen kan træffe beslutninger med virkning for Grønland, hvis landsdommeren ikke har deltaget i bestyrelsesmødet.

Justitsministeriet stiller derfor ikke forslag om, at landsdommeren skal være tilforordnet Domstolsstyrelsens bestyrelse.

4.3. Midlertidig beskikkelse af dommere

Ved det danske lovforslag er der foretaget en revision af de danske regler om midlertidig beskikkelse (konstitution) af dommere, jf. herved §§ 44-46 i den danske retsplejelov.

Dette har givet Justitsministeriet anledning til at overveje spørgsmålet om midlertidig beskikkelse som landsdommer i Grønland.

Den gældende grønlandske retsplejelov indeholder alene en regel om midlertidig beskikkelse af kredsdommere. Spørgsmålet om midlertidig beskikkelse som landsdommer er derimod ikke reguleret.

I praksis har behovet for midlertidig beskikkelse som landsdommer været mindre end i Danmark på grund af bestemmelsen i den grønlandske retsplejlovs kapitel 1, § 3, om, at fuldmægtigene ved landsretten - uden særlig bemyndigelse - kan udøve landsdommerens beføjelser. I enkelte tilfælde, hvor landsdommeren har været inhabil, har det dog været nødvendigt at besikke en sættedommer. Beskikkelsen er i disse tilfælde foretaget af Østre Landsrets præsident.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der indføres en udtrykkelig bestemmelse i retsplejeloven om beskikkelse af sættedommer, når landsdommeren er inhabil, svarende til bestemmelsen i den danske retsplejelovs § 46. Beskikkelse foreslås som hidtil at skulle foretages af Østre Landsrets præsident.

I forbindelse med ledighed i landsdommerstillingen eller ved den fast ansatte landsdommers forfald kan der tilsvarende være behov for, at en dommer fra Danmark - eller efter omstændighederne en retsassessor eller en dommerfuldmægtig med en vis anciennitet - midlertidigt kan beskikkes som landsdommer. Der foreslås derfor også indført en bestemmelse om midlertidig beskikkelse i disse situationer. Kompetencen til at foretage en sådan beskikkelse foreslås - ligesom i Danmark - henlagt til Domstolsstyrelsen. De nærmere regler om beskikkelsen - herunder dens varighed og ophør - foreslås fastsat i overensstemmelse med bestemmelsen i den danske retsplejelovs § 44 a.

I overensstemmelse med den danske retsplejelovs § 45 om en rejsedommerordning (omtalt ovenfor under pkt. 3.2.) foreslås der desuden indført en bestemmelse, hvorefter der midlertidigt kan beskikkes en yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret. Kompetencen til at meddele beskikkelse foreslås henlagt til Østre Landsrets præsident. I lighed med den danske rejsedommerordning tager bestemmelsen særlig sigte på tilfælde, hvor der er behov for at yde landsdommeren bistand til at afvikle sager, der venter på at blive behandlet, hvis landsretten - f.eks. på grund af en eller flere meget omfattende sager - får vanskeligt ved

at afvikle sagerne inden for rammerne af sædvanlig sagsbehandlingstid.

De nuværende rejsedommere i Danmark er imidlertid ikke forpligtede til at lade sig beskikke som landsdommer ved Grønlands Landsret, og det ville næppe være foreneligt med den beskyttelse mod forflyttelse, der gælder for dommere efter grundlovens § 64, at pålægge dem en sådan forpligtelse. Det foreslås derfor, at midlertidig beskikkelse af en yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret kun kan ske, hvis der er en dommer, herunder en rejsedommer, eller en retsassessor eller dommerfuldmægtig med en vis anciennitet, der er villig til at lade sig beskikke.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, §§ 2 b-2 e.

4.4. Ændringer som følge af oprettelse af Domstolsstyrelsen

I forbindelse med etableringen af en selvstændig domstolsstyrelse er der behov for at tage stilling til, hvilke opgaver styrelsen skal overtage, og hvilke opgaver, som fortsat skal henhøre under justitsministeren.

Udgangspunktet for disse overvejelser har i overensstemmelse med Domstolsudvalgets indstilling været, at justitsministeren fortsat skal have den almindelige kompetence til at fastsætte generelle regler med hjemmel i lovgivningen. På enkelte mere teknisk prægede områder, som har sammenhæng med administrationen af domstolene og den praktiske tilrettelæggelse af sagsbehandlingen m.v., er kompetencen i den danske retsplejelov derimod overført til Domstolsstyrelsen.

For den grønlandske retsplejelovs vedkommende foreslås det i overensstemmelse hermed, at kompetencen til at fastsætte regler om godtgørelse til vidner samt om afholdelse af andre udgifter i forbindelse med retssagernes behandling overføres til Domstolsstyrelsen (kapitel 2, § 24).

4.5. Valg af domsmænd og suppleanter ved Grønlands Landsret

Efter den gældende bestemmelse i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2, stk. 2, vælges domsmænd og suppleanter for disse ved Grønlands Landsret af Grønlands Landsting efter indstilling fra landsdommeren i Grønland. Valget foretages i Landstingets anden ordinære samling efter nyvalg og gælder for 4 år ad gangen.

Landsdommeren i Grønland har i sit høringssvar peget på, at den gældende bestemmelse blev formuleret på et tidspunkt, hvor valgperioden til Grønlands

Landsting (tidligere Landsrådet) altid var 4 år. Efter den nugældende landstingslov om valg til Grønlands Landsting er der imidlertid mulighed for at udskrive valg før udløbet af valgperioden.

Landsdommeren foreslår på denne baggrund, at der indføres faste 4-årige valgperioder for domsmænd og suppleanter ved Grønlands Landsret.

Efter den danske retsplejelovs § 68, stk. 1, vælges nævninger og domsmænd ligeledes for faste 4-årige perioder.

Justitsministeriet foreslår, at bestemmelsen i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2, stk. 2, der efter forslaget bliver kapitel 1, § 3, ændres, således at valget af domsmænd og suppleanter foretages for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.

Det foreslås, at den første valgperiode løber fra den 1. januar 2000, og at de tidligere valgte domsmænd og suppleanter fortsætter med at fungere indtil denne dato, jf. lovforslagets § 10, stk. 4.

4.6. Sammensætningen af Dommerudnævnelsesrådet

Som anført under pkt. 2 ovenfor stilles der forslag om, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af stillingen som landsdommer ved Grønlands Landsret i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter skal medvirke to repræsentanter for den grønlandske offentlighed.

Justitsministeriet har i det oprindelige udkast til lovforslag, der har været sendt til høring hos de nedenfor i pkt. 6 anførte myndigheder m.v., foreslået, at repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes efter indstilling fra henholdsvis De Grønlandske Kommuners Landsforening (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat) og Grønlands Landsting.

Med samme begrundelse som er anført i pkt. 3.3. ovenfor for så vidt angår Færøerne, har Den Danske Dommerforening i sit høringssvar udtalt sig imod forslaget om der beskikkes en grønlandsk offentlighedsrepræsentant efter indstilling fra Grønlands Landsting. Højesteret har i sit høringssvar tilsluttet sig Dommerforeningens synspunkter.

På denne baggrund har Justitsministeriet anmodet Grønlands Hjemmestyre om at tage stilling til, hvilken organisation eller lignende, der i stedet for Grønlands Landsting kan afgive indstilling om beskikkelse af den ene grønlandske offentlighedsrepræsentant.

Justitsministeriet har i den forbindelse peget på, at de danske offentlighedsrepræsentanter efter den tilsvarende bestemmelse i den danske retsplejelovs § 43 b, beskikkes efter indstilling fra organisationer, der repræsenterer brede samfundsmæssige interesser, og derfor er egnede til at sikre, at de udpegede personer

F. t. l. vedr. lov for Færøerne om rettens pleje m.v.

er engagerede i samfundsforhold og bredt orienteret. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. ovenfor.

Grønlands Hjemmestyre har i sit høringssvar foreslået, at repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes efter indstilling fra henholdsvis De Grønlandske Kommuners Landsforening (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat) og Grønlands Landsstyre.

Justitsministeriet har i anledning af dette hørings svar på ny rettet henvendelse til Grønlands Hjemmestyre og tilkendegivet, at det må foretrækkes, at indstilling af den ene offentlighedsrepræsentant ikke afgives af Grønlands Landsstyre men af en organisation, der som Dansk Folkeoplysnings Samråd repræsenterer brede samfundsmæssige interesser og ikke samtidig er politisk styret. Justitsministeriet har samtidig tilkendegivet, at såfremt der ikke findes en sådan organisation i Grønland, må valget stå mellem enten at fastholde det oprindelige lovudkasts bestemmelse om, at indstillingen afgives af Grønlands Landsting, eller at lade De Grønlands Kommuners Landsforening afgive indstilling om begge offentlighedsrepræsentanter.

Grønlands Hjemmestyre har imidlertid fastholdt sit forslag. På denne baggrund har Justitsministeriet fundet det rigtigst, at lovforslaget på dette punkt udformes i overensstemmelse med Grønlands Hjemmestyrers ønsker.

I lighed med forslaget om, at der i behandlingen af færøske udnævnelsessager deltager en færøsk advokat, jf. pkt. 3.3. ovenfor, foreslår Justitsministeriet, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af stillingen som landsdommer ved Grønlands Landsret skal medvirke en advokat med bopæl i Grønland i stedet for den danske advokat.

5. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser, og det indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

6. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget har været sendt til høring hos: Præsidenterne for Højesteret og Østre Landsret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Færøernes Hjemmestyre, sorenskriveren (dommeren) og landfogden (politimesteren) på Færøerne, Føroya Kommunufelag (de færøske kommuners forening), Grønlands Hjemmestyre, landsdommeren og

politimesteren i Grønland samt Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat (De Grønlandske Kommuners Landsforening).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Hvor forslaget ikke eller kun i mindre omfang afviger fra de tilsvarende bestemmelser i det danske lovforslag (nr. L 32 af 26. marts 1998), henvises der til de

specielle bemærkninger til de tilsvarende bestemmelser i det danske lovforslag, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, s. 804 ff.

I bilaget til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

Lov for Færøerne om rettens pleje

Til nr. 1

Til retsplejelovens § 1 a

Forslaget svarer til § 1, nr. 1, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 3

Forslaget svarer til § 1, nr. 2, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 2 (retsplejelovens § 4, stk. 2)

I § 4, stk. 2, angives antallet af landsdommere i de to landsretter. Ændringen svarer til § 1, nr. 3, i forslaget til ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32), hvortil der henvises, med de ændringer der følger af, at angivelsen af antallet af landsdommere i de to landsretter i den færøske retsplejelov ikke er ændret siden lovens ikrafttræden i 1988.

Til nr. 3

Til retsplejelovens § 10

Forslaget svarer til § 1, nr. 4, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 11, stk. 1, 1. og 2. pkt. m.fl.

Forslaget svarer - med en enkelt ændring, som ikke kun er af redaktionel karakter - til § 1, nr. 5, i forslaget til ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32), hvortil der i øvrigt henvises.

I § 19, stk. 3, i den færøske retsplejelov er der således en bestemmelse om, at dommeren skal have bopæl ved kredsens hovedtingsted. Justitsministeren kan dog dispensere fra denne bopælspligt, jf. § 19, stk. 3, 2. pkt. Den tilsvarende bestemmelse om bopælspligt for dommere i den danske retsplejelov blev ophævet ved lov nr. 1079 af 20. december 1995. Det foreslås, at kompetencen til at dispensere fra bopælspligten for sorenskriveren på Færøerne - hvilket der næppe er behov for i praksis - overføres til Domstolsstyrelsen.

Til nr. 4 (retsplejelovens § 14, stk. 1, litra b)

Forslaget svarer til § 1, nr. 6, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 5

Til retsplejelovens § 15, stk. 5, 2. pkt.

Forslaget svarer til § 1, nr. 7, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 16 a, stk. 1, 3. pkt., og stk. 3

Disse bestemmelser blev indsat i den færøske retsplejelov ved lov nr. 143 af 8. marts 1995 og gælder således allerede på Færøerne. Af lovtekniske grunde har det imidlertid været nødvendigt at medtage ændringerne i dette lovforslag for at kunne indføje nye underpunkter i opregningen af ændringer i forhold til den danske retsplejelov.

Til nr. 6

Til retsplejelovens § 17 a, stk. 1

Forslaget svarer til § 1, nr. 9, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det foreslåede stk. 2 er dog suppleret med en bestemmelse om, at reglerne om dommerfuldmægtiges uddannelse for Færøernes vedkommende skal sikre, at det nødvendige antal fuldmægtige uddannes i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold, færøsk kultur og færøsk sprog i skrift og tale. Der henvises til pkt. 3.4. i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag.

Til retsplejelovens §§ 17 a, stk. 2, 4. pkt., 57, stk. 1, 1. pkt., og 336 a, stk. 1, 2. pkt.

Disse ændringer blev foretaget i den færøske retsplejelov ved lov nr. 143 af 8. marts 1995 og gælder således allerede på Færøerne. Af lovtekniske grunde har det imidlertid været nødvendigt at medtage ændringerne i dette lovforslag for at kunne indføje nye underpunkter i opregningen af ændringer i forhold til den danske retsplejelov.

Til nr. 7 (retsplejelovens § 17 a, stk. 4)

Der er alene tale om en konsekvensændring som følge af, at der ved lovforslagets § 1, nr. 6, indsættes et nyt stykke i retsplejelovens § 17 a, således at stk. 3, der har en anden ordlyd i den færøske retsplejelov, bliver stk. 4.

Til nr. 8 (retsplejelovens § 42 og § 43)

Forslaget svarer til § 1, nr. 11, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32), med de ændringer der følger af, at udnævnelse på Færøerne sker som sorenskriver (dommer). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Den foreslåede § 43 er dog i stk. 2 suppleret med en bestemmelse om, at der ved besættelse af stillinger som sorenskriver ved retten på Færøerne skal lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur. Der henvises til pkt. 3.4. i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag.

*Til nr. 9**Til retsplejelovens §§ 43 a, 43 b, 43 c og 43 d*

I § 43 b foreslås det, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager vedrørende besættelse af stillinger som sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne skal medvirke en advokat med bopæl på Færøerne i stedet for den danske advokat. Endvidere foreslås, at der skal medvirke to repræsentanter for den færøske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter. Det foreslås, at de færøske offentlighedsrepræsentanter beskikkes efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningeliste, jf. nærmere pkt. 3.3. i de almindelige bemærkninger. De færøske offentlighedsrepræsentanter skal opfylde de samme betingelser som de danske offentlighedsrepræsentanter, dvs. at de ikke må være medlem af Folketinget eller en kommunalbestyrelse.

Forslaget svarer i øvrigt til § 1, nr. 12, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 44

Forslaget svarer til § 1, nr. 13, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32), hvortil der henvises, med den ændring, der følger af, at § 44 c i den danske retsplejelov om en forsøgsordning med korttidskonstitutioner af advokater som landsdommere eller byretsdommere, ikke skal gælde for Færøerne, jf. nedenfor.

Til retsplejelovens § 44 a, § 44 b og § 44 c

Bestemmelserne svarer til henholdsvis § 44 a, § 44 b og § 44 d, som affattet ved § 1, nr. 14, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

I forslaget til ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32) foreslås endvidere indsat en bestemmelse i § 44 c, hvorefter advokater kan konstitueres som dommere i en byret eller en landsret i en periode på 3 måneder. Da der alene er tale om en forsøgsordning, således at bestemmelsen skal revideres i folketings-samlingen 2002-03, jf. lovforslagets (L 32) § 11, og idet det er forudsat at forsøgsordningen primært skal omfatte landsretterne og de største byretter, foreslås det, at bestemmelsen ikke skal gælde for Færøerne. Forsøgsordningen med korttidskonstitution af advokater vil således ikke komme til at omfatte retten på Færøerne. Derimod vil der intet være til hinder for, at en advokat, der driver virksomhed på Færøerne, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 44 c i den danske retsplejelov konstitueres som dommer i en landsret eller i en af de (danske) byretter, der bliver omfattet af forsøgsordningen.

Til retsplejelovens § 45

Bestemmelsen indebærer, at der indføres mulighed for at beskikke en yderligere dommer ved retten på Færøerne, jf. nærmere pkt. 3.2. i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 16 a, stk. 3, i den færøske retsplejelov træffer den administrerende sorenskriver (dommer) bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer.

En bestemmelse svarende til den danske retsplejelovs § 45, stk. 3, om sagernes fordeling ved enedommerembeder og todommerembeder, der ikke forestås af en administrerende dommer, er således ikke nødvendig i den færøske retsplejelov.

Den foreslåede retsplejelovs § 45 svarer i øvrigt med de ovenfor under pkt. 3.2. beskrevne afvigelser til § 45 i den danske retsplejelov, som affattet ved § 1, nr. 15, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 46 og § 47

Bestemmelserne svarer til § 46 og § 47 i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 15, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 47 a og § 47 b

Forslaget svarer til § 1, nr. 16, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 48 og § 49

Forslaget svarer til § 1, nr. 17, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 49 a

Forslaget svarer til § 1, nr. 18, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 50

Forslaget svarer til § 1, nr. 19, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 51

Forslaget svarer til § 1, nr. 20, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens §§ 52-54

Forslaget svarer til § 1, nr. 21, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Den foreslåede § 52 er dog i stk. 3 suppleret med en bestemmelse om, at der ved afgørelsen af, hvilke fuld- mægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne, skal lægges vægt på, at de pågældende behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur. Der henvises til pkt. 3.4. i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag.

Til retsplejelovens § 54 a

Forslaget svarer til § 1, nr. 22, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 55

Forslaget svarer til § 1, nr. 23, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

*Til nr. 10**Til retsplejelovens § 165, stk. 1*

Forslaget svarer til § 1, nr. 24, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til retsplejelovens § 188

Forslaget svarer til § 1, nr. 25, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 11 (retsplejelovens § 1043, stk. 2)

Forslaget svarer til § 1, nr. 26, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

*Til § 2**Lov for Færøerne om retsafgifter*

Forslaget svarer til § 6 i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

*Til § 3**Lov om rettens pleje i Grønland**Til nr. 1 (retsplejelovens kapitel 1, § 2)*

Det foreslåede stk. 1 svarer til det gældende stk. 1, idet dog bestemmelsen om, at landsdommeren udnævnes af kongen, efter forslaget fremgår af henvisningen i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 a, stk. 1, til den danske retsplejelovs § 42, stk. 1.

Det tidligere stk. 2 om domsmænd og suppleanter bliver efter forslaget retsplejelovens kapitel 1, § 3.

Det foreslåede stk. 2 om landsrettens sammensætning svarer til det gældende stk. 3.

*Til nr. 2**Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 a*

Efter det foreslåede stk. 1 skal udnævnelse af landsdommeren som udgangspunkt ske efter samme regler som i Danmark, jf. retsplejelovens §§ 42-43 d som affattet ved § 1, nr. 11 og 12, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Den danske retsplejelovs § 42 indeholder bl.a. regler om kongelig udnævnelse, stillingsbetegnelser og krav om juridisk kandidateksamen. § 43 indeholder regler om de kvalifikationer, der skal lægges vægt på ved besættelse af en stilling som dommer. § 43 a-43 d indeholder regler om Dommerudnævnelsesrådets kompetence, sammensætning og virksomhed. Dommerudnævnelsesrådet afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af dommerstillinger.

I stk. 2-6 foreslås det, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager vedrørende besættelse af stillingen som landsdommer i Grønland skal medvirke en advokat med bopæl i Grønland i stedet for den danske advokat og to repræsentanter for den grønlandske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter. Reglerne svarer til bestemmelserne i den danske retsplejelovs § 43 b, stk. 4-7. Det

foreslås, at de grønlandske offentlighedsrepræsentanter beskikkes efter indstilling fra henholdsvis De Grønlandske Kommuners Landsforening (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat) og Grønlands Landsstyre, jf. nærmere pkt. 4.6. i de almindelige bemærkninger. De grønlandske offentlighedsrepræsentanter skal opfylde de samme betingelser som de danske offentlighedsrepræsentanter, dvs. at de ikke må være medlem af Folketinget eller en kommunalbestyrelse. Det forudsættes endvidere, at der ikke indstilles personer, der er ansat i den danske centraladministration, i Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat eller i Grønlands Landsstyre eller Landstinget. Dette svarer til, hvad der er forudsat for så vidt angår de danske offentlighedsrepræsentanter.

Til retsplejelovens kapitel 1, §§ 2 b-2 e

I §§ 2 b-2 e indføres som noget nyt i den grønlandske retsplejelov udtrykkelige regler om midlertidig beskikkelse (konstitution) som landsdommer i Grønland, jf. nærmere pkt. 4.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 b

Bestemmelsen svarer til § 44, stk. 2 og 3, i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 13, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32), hvortil der henvises, med den ændring, der følger af, at § 44 c i den danske retsplejelov om en forsøgsordning med korttidskonstitutioner af advokater som landsdommere eller byretsdommere, ikke skal gælde for Grønland, jf. nedenfor.

I forslaget til ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32) foreslås således indsat en bestemmelse i § 44 c, hvorefter advokater kan konstitueres som dommere i en byret eller en landsret i en periode på 3 måneder. Da der alene er tale om en forsøgsordning, således at bestemmelsen skal revideres i folketings-samlingen 2002-03, jf. lovforslagets (L 32) § 11, og idet det er forudsat at forsøgsordningen primært skal omfatte landsretterne (dvs. Østre og Vestre Landsret) og de største byretter, foreslås det, at bestemmelsen ikke skal gælde for Grønland. Forsøgsordningen med korttidskonstitution af advokater vil således ikke komme til at omfatte Grønlands Landsret. Derimod vil der intet være til hinder for, at en advokat, der driver virksomhed i Grønland, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 44 c i den danske retsplejelov konstitueres som dommer i Østre eller Vestre Landsret eller i en af de (danske) byretter, der bliver omfattet af forsøgsordningen.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 c

Bestemmelsen svarer til § 44 a, stk. 1 og 3-6 i den danske retsplejelov, som affattet ved § 1, nr. 14, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

En bestemmelse svarende til § 44 a, stk. 2, i den danske retsplejelov er udeladt. Denne bestemmelse fastslår en pligt for alle byretsdommere til ved midlertidig beskikkelse at beklæde et andet embede som byretsdommer foruden sit eget. Danske byretsdommere er efter de gældende regler ikke forpligtede til at lade sig beskikke som landsdommer ved Grønlands Landsret, og det ville næppe være foreneligt med den beskyttelse mod forflyttelse, der gælder for dommere efter grundlovens § 64, at pålægge dem en sådan forpligtelse.

Det foreslås, at Østre Landsrets præsident får kompetencen til at meddele samtykke til at forlænge etårsfristen for midlertidig beskikkelse, jf. det foreslåede stk. 3, nr. 2, og at indstille tilbagekaldelse af en meddelt beskikkelse, jf. det foreslåede stk. 5.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 d

Bestemmelsen indebærer, at der indføres mulighed for at beskikke en yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret, jf. nærmere pkt. 4.3. i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag.

Den foreslåede bestemmelse svarer - med de der beskrevne afvigelser - til § 45 i den danske retsplejelov, som affattet ved § 1, nr. 15, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det foreslås, at Østre Landsrets præsident får kompetencen til at meddele og tilbagekalde en midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer samt - efter forhandling med den fast ansatte landsdommer - at bestemme, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede landsdommer.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 e

Bestemmelsen svarer til § 46 i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 15, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det foreslås, at Østre Landsrets præsident - i overensstemmelse med hidtidig praksis - får kompetencen til at beskikke en sættdommer.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 2 f

Det foreslåede stk. 1 om fuldmægtiges ansættelsesområde svarer til § 52, stk. 1, i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 21, i forslaget om ændring af

den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. Ved »domstolene« forstår domstolene i alle dele af riget, dvs. også i Danmark og på Færøerne.

Efter det foreslåede stk. 2 stilles der krav om juridisk kandidateksamen for at kunne ansættes som fuldmægtig ved Grønlands Landsret. Bestemmelsen svarer til § 52, stk. 2, i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 21, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). I den gældende grønlandske retsplejelov fremgår kravet af kapitel 1, § 3.

Efter det foreslåede stk. 3 kan fuldmægtige behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det. Bestemmelsen svarer til § 17 a, stk. 1, i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 9, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter den gældende bestemmelse i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 3, kan fuldmægtige i landsdommerens sted udøve dennes funktioner, dvs. uden særlig bemyndigelse fra landsdommeren (eller andre). Eftersom der ved lovforslaget indføres regler om midlertidig beskikkelse ved ledighed i landsdommerstillingen eller ved den fast ansatte landsdommers forfald og som yderligere landsdommer, jf. de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens kapitel 1, §§ 2 b-2 d, foreslås det, at fuldmægtigenes kompetence afgrænses på samme måde som i Danmark.

Efter det foreslåede stk. 4 skal Domstolsstyrelsen fastsætte regler for fuldmægtigenes uddannelse. Bestemmelsen svarer til § 17 a, stk. 2, i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 9, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 3 (retsplejelovens kapitel 1, § 3)

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i kapitel 1, § 2, stk. 2, med den ændring, at der foreslås indført faste 4-årige valgperioder for domsmænd og suppleanter ved Grønlands Landsret. Der henvises herom til pkt. 4.5. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (retsplejelovens kapitel 1, afsnit B, §§ 7-9)

Ændringen i overskriften til kapitel 1, afsnit B, skyldes en udbygning af afsnittets indledende bestemmelser, som nu ikke kun omhandler landsdommeren og lægdommerne, men også fuldmægtige ved landsretten og midlertidigt beskikkede landsdommere, som ikke er fast ansatte dommere.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 7

Efter det foreslåede stk. 1 skal landsdommeren omfattes af samme regler som danske dommere med hensyn til bibeskæftigelse, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse, jf. §§ 47-50 i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 15-19, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Landsdommerens adgang til bibeskæftigelse har ikke hidtil været udtrykkeligt reguleret i den grønlandske retsplejelov. Om disciplinærfølgning m.v. fastslår den gældende bestemmelse i retsplejelovens kapitel 1, § 9, stk. 2, at klager over landsdommeren behandles af Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret efter reglerne i den danske retsplejelov.

Efter den danske retsplejelovs § 47 må en dommer kun med tilladelse fra Præsidentrådet have fast indtægtsgivende bibeskæftigelse ved siden af hovedstillingen. Efter § 47 a skal dommere én gang årligt indberette indtægtsgivende bibeskæftigelse. Efter § 47 b kan en retspræsident pålægge en dommer at redegøre for tidsforbruget og indtægterne i forbindelse med al bibeskæftigelse - også enkeltstående og ulønnede hverv - og herefter eventuelt beslutte, at dommeren fremover ikke må påtage sig nogen form for bibeskæftigelse uden forudgående tilladelse. Efter § 48 kan en retspræsident meddele en dommer en advarsel, hvis dommeren gør sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen eller udviser utilbørligt eller usømmeligt forhold. § 49 indeholder regler om Den Særlige Klagerets behandling af klager over dommere fra private og disciplinærsager rejst af justitsministeren, mens § 49 a angår uansøgt afskedigelse af dommere på grund af sygdom. § 50 giver Den Særlige Klageret beføjelse til midlertidigt at suspendere dommere.

Det foreslås i stk. 2, at indberetning om bibeskæftigelse indgives til Højesterets præsident, og at denne i forhold til landsdommeren udøver de beføjelser vedrørende bibeskæftigelse og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Efter det foreslåede stk. 3 skal klager over landsdommeren indgives til Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen. Dette følger allerede af henvisningen til reglerne i den danske retsplejelov, jf. § 48, stk. 3, 2. pkt., og § 49, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen er medtaget af hensyn til klageren, som ikke med hensyn til disse

centrale bestemmelser bør være henvist til at søge oplysninger i den danske retsplejelov.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 8

Efter det foreslåede stk. 1 skal fuldmægtige og midlertidigt beskikkede landsdommere, der ikke er fast ansatte dommere, omfattes af samme regler som danske fuldmægtige m.v. med hensyn til uansøgt ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse, jf. §§ 54-55 i den danske retsplejelov som affattet ved § 1, nr. 21-23, i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Den gældende grønlandske retsplejelov indeholder ikke regler om disse spørgsmål.

Den danske retsplejelovs § 54 indeholder regler om afskedigelse på grund af bl.a. uegnethed eller sygdom, og om uansøgt ændring af tjenestested begrundet i uddannelsesmæssige hensyn eller i hensynet til en hensigtsmæssig ressourcenyttelse inden for domstolene. Efter § 54 a behandler Den Særlige Klageret sager om afsked uden ansøgning og indsigelser mod en varslet ændring af tjenestested. Efter § 55 finder bestemmelserne om disciplinærfølgning og suspension af dommere i § 48, § 49 og § 50 tilsvarende anvendelse med hensyn til fuldmægtige og midlertidigt beskikkede dommere, dog er det Domstolsstyrelsen og ikke justitsministeren, der har kompetencen til indbringe sager for Den Særlige Klageret.

Det foreslås i stk. 2, at Østre Landsrets præsident i forhold til fuldmægtige og midlertidigt beskikkede landsdommere, der ikke er fast ansatte dommere, udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Efter det foreslåede stk. 3 skal klager over en fuldmægtig eller en midlertidigt beskikket landsdommer, der ikke er fast ansat dommer, indgives til Østre Landsrets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen. Dette følger allerede af henvisningen til reglerne i den danske retsplejelovs, jf. § 55, jf. § 48, stk. 3, 2. pkt., og § 49, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen er medtaget af hensyn til klagere, som ikke med hensyn til disse centrale bestemmelser bør være henvist til at søge oplysninger i den danske retsplejelov.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 9

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i kapitel 1, § 8.

Til retsplejelovens kapitel 1, § 9 a

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i kapitel 1, § 9, stk. 1.

Til nr. 5 (retsplejelovens kapitel 2, § 24)

Efter den gældende bestemmelse i kapitel 2, § 24, kan justitsministeren fastsætte regler om godtgørelse til vidner samt om afholdelse af andre udgifter i forbindelse med retssagers behandling.

Det foreslås, at beføjelsen overføres til Domstolsstyrelsen, jf. nærmere pkt. 4.4. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 4

Lov om statens tjenestemænd i Grønland

Forslaget svarer til § 2 i forslaget om ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 5

Lov om landvæsensretter

Der er tale om to konsekvensændringer, som supplerer de konsekvensændringer, der er gennemført i forbindelse med domstolsreformens ikrafttræden ved lov nr. 402 af 26. juni 1998.

Til § 6

Lov om nordisk vidnepligt

Efter den gældende regel i § 8, stk. 1, fastsætter justitsministeren regler for godtgørelse til vidner m.v., der har afgivet forklaring i henhold til lov om nordisk vidnepligt.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med, at den almindelige kompetence til at fastsætte regler om godtgørelse til vidner, der afgiver forklaring efter retsplejelovens regler, er delegeret fra justitsministeren til Domstolsstyrelsen, jf. lov nr. 402 af 26. juni 1998 (retsplejelovens § 188, stk. 1).

Til § 7

Lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje m.v. indeholder en række konsekvensændringer i andre love som følge af oprettelsen af Procesbevillingsnævnet. Efter lovens § 14, stk. 1, 2. pkt., fastsætter justitsministeren tidspunktet for lovens ikrafttræden for Færøerne. Loven vil blive sat i kraft for Færøerne samtidig med dette lovforslags ikrafttræden.

Lovens § 9 indeholder en konsekvensændring af § 25, stk. 3, i lov om en værdipapircentral. Denne be-

stemmelse er imidlertid ophævet ved kgl. anordning nr. 552 af 28. juni 1997 om ikrafttræden for Færøerne af lov om værdipapirhandel m.v. og erstattet af kapitel 24 i lov om værdipapirhandel m.v., der i § 79 indeholder de fornødne ændringer med hensyn til Procesbevillingsnævnet. § 25, stk. 3, i lov om en værdipapircentral skal derfor ikke ændres.

På den baggrund foreslås det, at henvisningen til de bestemmelser i loven, der ikke gælder for Færøerne, jf. § 15, stk. 2, 1. pkt., i lov nr. 1082 af 20. december 1995, udvides til også at omfatte § 9.

Til § 8

Den foreslåede bestemmelse skal gøre det muligt at foretage en lovteknisk tilpasning af straffelovens § 152 d om meddeleleshæleri ved ikraftsættelse af denne bestemmelse for Færøerne.

Ændringsloven fra 1990, der bygger på et privat lovforslag, indeholder således ikke en bestemmelse om lovens territoriale gyldighedsområde. Det er imidlertid ikke muligt at sætte loven i kraft for Færøerne ved kundgørelse i Kunngerdabladid, da henvisningen i straffelovens § 152 d til forvaltningslovens § 28, stk. 1, bør suppleres med en henvisning til den tilsvarende bestemmelse i den færøske forvaltningslov.

Til § 9

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1999, således af de nye regler træder i kraft samtidig i Dan-

mark, på Færøerne og i Grønland. Samtidig hermed vil lov om Domstolsstyrelsen blive sat i kraft for Færøerne og Grønland ved kongelig anordning.

Til § 10

Forslaget svarer til § 10 i forslaget til ændring af den danske retsplejelov m.v. (L 32). Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det er dog fundet unødvendigt at medtage en bestemmelse svarende til § 10, stk. 4, i den danske ændringslov, hvorefter den første beskikkelse af medlemmer til Dommerudnævnelsesrådet sker således, at landsdommeren, byretsdommeren og advokaten kun beskikkes for en periode af 2 år. Det skyldes, at der alene beskikkes særlige offentlighedsrepræsentanter i forbindelse med færøske og grønlandske stillingsansøgninger, og at der ikke gælder særlige overgangsregler for disse medlemmer.

Efter den i dette lovforslag foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 4, løber den første valgperiode efter lovens ikrafttræden for domsmænd og suppleanter ved Grønlands Landsret, jf. den foreslåede bestemmelse i kapitel 1, § 3, fra den 1. januar 2000. De tidligere valgte funktionsperiode forlænges indtil denne dato. Der henvises herom nærmere til pkt. 4.5. i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Lovforslaget

Gældende formulering

§ 1

I lov nr. 92 af 23. februar 1988 for Færøerne om rettens pleje, om ændring af lov om retsafgifter, om ændring af lov om børns retsstilling og om ikrafttrædelse af lov om ydelse af juridisk bistand samt om inkasso- og detektivvirksomhed m.v., som ændret ved § 3 i lov nr. 143 af 8. marts 1995 og § 1 i lov nr. 1082 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter nr. 1:

»1 a. § 1 a affattes således:

»§ 1 a. Den Særlige Klageret behandler og påkender

- 1) begæringer om genoptagelse af en straffesag, jf. kapitel 86,
- 2) kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer, jf. § 737,
- 3) klager, der henvises efter § 48,
- 4) sager om suspension, disciplinærfølgning og afsked på grund af sygdom i de i §§ 49, 49 a, 50 og 55 nævnte tilfælde,
- 5) sager efter § 54 a om afsked og ændring af tjenestested og
- 6) sager om afsættelse af medlemmer af Domstolsstyrelsens bestyrelse, jf. § 6, stk. 3, i lov om Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. Klageretten består af 3 medlemmer, der efter indstilling af justitsministeren beskikkes af kongen for en periode på 10 år. Rettens medlemmer kan kun afsættes ved dom. Et medlem udtræder, når betingelserne for medlemmets beskikkelse bortfalder. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 3. De tre medlemmer skal være en højesteretsdommer (klagerettens formand), en landsdommer og en byretsdommer. Beskikkelsen sker efter indstilling til justitsministeren fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

§ 1 a. Begæringer om genoptagelse af en straffesag, jfr. kapitel 86, kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer, jfr. § 737, og sager om disciplinær forfølgning i de i §§ 49 og 55 nævnte tilfælde behandles og påkendes af den særlige klageret. Klageretten består af 3 ordentlige medlemmer, der efter indstilling af justitsministeren beskikkes af kongen på 10 år. Inden for dette tidsrum kan intet medlem afsættes uden ved dom, hvorimod et medlem udtræder, når betingelserne for dets beskikkelse ikke længere er til stede; genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 2. De tre ordentlige medlemmer skal være en højesteretsdommer, en landsdommer og en byretsdommer; om beskikkelsen af disse medlemmer sker indstilling til justitsministeren fra henholdsvis højesteret, landsretterne og Den danske Dommerforening, således at der til hver af stillingerne foreslås fire personer, blandt hvilke beskikkelsen sker.

Stk. 3. I sager om genoptagelse af en straffesag og i kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer tiltrædes retten desuden af to personer, hvoraf den ene skal være i virksomhed som advokat og udpeges blandt fire personer, der hertil bringes i forslag af advokatrådet, medens den anden skal være en beskikket universitetslærer i retsvidenskab eller en anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse. På beskikkelsen af disse medlemmer, deres afgang m.v. finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget

Stk. 4. I sager om genoptagelse af en straffesag og i kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer tiltrædes retten desuden af to personer, hvoraf den ene skal være advokat og udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, mens den anden skal være universitetslærer i retsvidenskab eller anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse. *Stk. 2* finder tilsvarende anvendelse på beskikkelsen af disse medlemmer, deres afgang m.v. Beskikkelsen ophører senest ved udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

Stk. 5. For hvert af rettens medlemmer beskikker kongen efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en første- og andensuppleant. Suppleanterne tiltræder om nødvendigt retten, således at førstesuppleanten går forud for andensuppleanten.

Stk. 6. Klagerettens sekretariatsopgaver udføres af Højesterets justitskontor, jf. § 3, efter aftale mellem Højesterets præsident og klagerettens formand.«

1 b. § 3 affattes således:

»§ 3. Til Højesteret hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsområde hører opkrævning af og regnskabsaflæggelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.««

2. I § 1 indsættes efter nr. 2:

»2 a. I § 4, *stk. 2*, ændres »45« til: »57«, og »19« ændres til: »38«.«

Gældende formulering

Stk. 4. For hvert af rettens medlemmer beskikker kongen efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant, der i fornødent fald tiltræder retten. For dommerne og advokaten beskikkes suppleanterne blandt de i medfør af *stk. 2* og *3* indstillede.

Stk. 5. Den som medlem beskikkede højsteretsdommer udfører hvervet som klagerettens præsident.

Stk. 6. Skriverforretningerne ved klageretten udføres gennem højsterets justitskontor, jf. § 3, efter aftale mellem højsterets præsident og klagerettens præsident.

Stk. 7. Vederlag til klagerettens præsident og øvrige medlemmer fastsættes ved finansloven.

Stk. 8. Klagerettens sæde er i København, men retten kan i særlige tilfælde, når omstændighederne taler derfor, efter præsidentens bestemmelse også sættes andetsteds.

§ 3. Til højsteret hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsområde hører oppebørsel af og regnskabsaflæggelse for retsafgifter samt de i kapitel 3 særligt nævnte forretninger. Der ansættes endvidere ved højsteret et antal protokolsekretærer og fuldmægtige. Højsterets præsident træffer bestemmelse om forretningernes fordeling.

§ 4. - - -

Stk. 2. Østre landsret, der har sit sæde i København, består af en præsident og 45 andre landsdommere; vestre landsret, der har sit sæde i Viborg, består af en præsident og 19 andre landsdommere.

Stk. 3. - - -

Lovforslaget

Gældende formulering

3. I § 1 indsættes efter nr. 3:

»3 a. § 10 affattes således:

»§ 10. Til hver landsret og Sø- og Handelsretten hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embeds- område hører opkrævning af og regnskabsaflæg- gelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.«

3 b. I § 11, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 17, stk. 2, § 19, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. og 2. pkt., § 22, stk. 1, § 58, stk. 2, 2. pkt., § 87, § 93, stk. 7, § 348, stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, § 491, stk. 2, og stk. 4, 2. pkt., ændres »ju- stitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen.«

§ 10. Til hver landsret og sø- og handelsretten hører et justitskontor, der forestås af en justitsse- kretær. Under justitssekretærens embedsområde hører oppebørsel af og regnskabsaflæggelse for retsafgifter samt de i kapitel 3 særligt nævnte for- retninger. Der ansættes desuden ved disse retter et antal fuldmægtige. Rettens præsident træffer bestemmelse om forretningernes fordeling.

§ 11. Domsbehandling af landsretssager, i hvil- ke nævninger eller domsmænd skal medvirke, foregår dels på det sted, hvor landsretten har sit sæde, dels på andre af justitsministeren dertil fastsatte steder i landsretskredsen. Justitsministe- ren bestemmer, hvilke dele af landsretskredsen der skal henlægges til hvert af disse tingsteder.

Stk. 2. ---

§ 17. ---

Stk. 2. Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem dommerne ved de i stk. 1 nævn- te retter fastsættes af justitsministeren.

Stk. 3. ---

§ 19. Justitsministeren fastsætter tingstederne for byretterne.

Stk. 2. Tildeles der en retskreds flere tingsteder, fastsætter justitsministeren de dele af kredsen, som med hensyn til rettens ordentlige møder skal henhøre til ethvert af disse. Dommeren er pligtig ved de ordentlige retsmøder på ethvert tingsted i kredsen at modtage dokumenter, som indleveres til lysning eller aflysning, samt efter forudbegæ- ring at udlevere lyste eller aflyste dokumenter.

Stk. 3. Dommeren skal have bolig ved kredsens tingsted (hovedtingsted). Dog kan justitsministe- ren tilstede afvigelse herfra.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

Stk. 4. Skønnes det efter omstændighederne fornødent, kan justitsministeren bestemme, at dommeren på et eller flere steder i retskredsen uden for hovedtingstedet vil have at indrette en afdeling af sit embedskontor. Justitsministeren træffer bestemmelse om kontordagens antal og kontortidens længde.

Stk. 5. - - -

§ 22. Justitsministeren fastsætter og bekendtgør tiden for de ordentlige retsmøder til domssa-gers behandling ved byretterne, bortset fra Kø-benhavns byret og retterne i Århus, Odense og Ålborg.

Stk. 2. - - -

§ 58. - - -

Stk. 2. Enhver stævningsmand afgiver til vedkommende retspræsident eller byretsdommer en højtidelig erklæring om, at han med troskab og samvittighedsfuldhed vil opfylde de pligter, der påhviler ham efter nærværende lov og den ham meddelte instruks. Formen for denne erklæring fastsættes af justitsministeren. Dommeren i retskredsen har at vejlede stævningmændene med hensyn til deres pligter.

§ 87. Justitsministeren fastsætter regler om vederlag og rejsegodtgørelse til nævninger.

§ 93. - - -

Stk. 2-6. - - -

Stk. 7. Justitsministeren fastsætter regler om vederlag og rejsegodtgørelse til de sagkyndige.

§ 348. - - -

Stk. 2. - - -

Stk. 3. Med stævningen skal indleveres genparter af denne samt genparter af de dokumenter, som sagsøgeren agter at påberåbe sig, for så vidt de er i hans besiddelse. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om antallet af genparter.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om, at stævninger skal udfærdiges på særlige blanketter.

§ 491. - - -

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om afholdelse af fagedforretninger uden for sædvanlig telefontid.

Lovforslaget

Gældende formulering

4. I § 1 indsættes efter nr. 4:

»4 a. § 14, stk. 1, litra b, affattes således:

»b. opkrævning af retsafgifter og regnskabsaf-læggelse herfor,««

5. § 1, nr. 5 a, 5 b, og 5 c, affattes således:

»5 a. § 15, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Almindelige regler om forretningernes forde-ling mellem afdelingerne fastsættes af rettens præsident.«

Stk. 3. ---

Stk. 4. Fogedretten kan lade et vidne overvære forretningen og bistå fogedretten med en eventuel vurdering. Vederlag til vidnet afholdes af statskassen efter regler, der fastsættes af justitsmini-steren.

§ 14. Til byretternes virkekreds hører uden for den egentlige retspleje, hvortil også regnes skifteforvaltning og foged- og auktionsforretninger:

- a. tinglysningsvæsenet,
- b. oppebørsel af retsafgifter og regnskabsaf-læggelse herfor,
- c. udmeldelse af syns- og skøns mænd uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan ske af øv-righeden,
- d. retshjælpsforretninger,
- e. overformynderiforretninger,
- f. notarialforretninger,
- g. tilsyn med og revision af dødsboer, der be-handles af eksekutorer,
- h. formandskabet i overlandvæsenskommissio-nen i henhold til den færøske lovgivning om landvæsenskommissioner,
- i. formandskabet i overudskiftningskommissi-onen i henhold til den færøske udskiftnings-lovgivning.

Stk. 2-3. ---

§ 15. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Københavns byret og retterne i Århus, Odense og Ålborg deles i afdelinger, som hver beklædes af en enkelt dommer. Almindelige reg-ler om forretningernes fordeling mellem afdelin-gerne fastsættes af rettens præsident med justits-ministerens billigelse. Sagerne fordeling mellem dommerne bestemmes af præsidenten efter for-handling med rettens medlemmer.

Lovforslaget

5 b. I § 16 a, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt pkt.:

»Retten på Færøerne består af 2 sorenskrivere (dommere).«

5 c. § 16 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ved de i stk. 1 nævnte retter varetages rettens administration af den dommer, der er udnævnt hertil. Almindelige regler om forretnin- gernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af den administrerende dommer. Sagernes forde- ling mellem dommerne bestemmes af den admi- nistrerende dommer efter forhandling med det eller de øvrige medlemmer af retten.«

6. I § 1 indsættes efter nr. 5 c:

»5 d. § 17 a, stk. 1, ophæves, og i stedet ind- sættes:

»Fuldmægtige ved byretterne og Sø- og Han- delsretten kan behandle sager, der hører under vedkommende ret, i det omfang dommeren (den administrerende dommer) eller rettens præsident bestemmer det.

Stk. 2. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtiges uddannelse ved byretterne og i Sø- og Handelsretten. For Færøernes vedkommende skal reglerne tilsikre, at det nødvendige antal fuldmægtige uddannes i færøsk lovgivning, fær- øske samfundsforhold, færøsk kultur og tillige i færøsk sprog i skrift og tale.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3. -

5 e. I § 17 a, stk. 2, 4. pkt., der bliver stk. 3, 4. pkt., § 57, stk. 1, 1. pkt., og § 336 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »beskikkede« til: »administreren- de«.«

Gældende formulering

§ 16 a. Retten i Randers består af 4 dommere. Retten på Frederiksberg samt retterne i Lyngby, Ballerup, Esbjerg, Horsens og Herning består af 3 dommere. Retten på Færøerne består af 2 sorenskrivere (dommere).

Stk. 2. - - -

Stk. 3. Ved de i stk. 1 nævnte retter varetages rettens administration af den dommer, der er ud- nævnt hertil. Almindelige regler om forretnin- gernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af den administrerende dommer med Justitsministe- riets godkendelse. Sagernes fordeling mellem dommerne bestemmes af den administrerende dommer efter forhandling med det eller de øvrige medlemmer af retten.

17 a. Fuldmægtige ved byretterne og ved sø- og handelsretten i København er bemyndiget til at udføre faged-, skifte- og notarialforretninger, de i § 1018, stk. 1, nævnte forhør, søforklaringer og tinglysningsforretninger i det omfang, hvori det af dommeren eller rettens præsident overdrages dem at udføre disse forretninger. Bemyndigelse til at udføre andre dele af de egentlige dommer- forretninger kan meddeles af justitsministeren.

Stk. 2. Ved byretterne og ved sø- og handelsret- ten i København kan der meddeles andre personer bemyndigelse til at udføre faged-, skifte-, notarial- og tinglysningsforretninger samt faderskabs- sager, såfremt der ikke skal træffes afgørelse i tvisti- gheder. Personer, der er bemyndiget til at udføre fagedforretninger, kan dog efter dommerens nærmere bestemmelse træffe afgørelser efter § 490, § 494, stk. 2 og 3, og § 525. For så vidt angår sø- og handelsretten i København, Køben- havns byret og retterne i Århus, Odense og Ål- borg, meddeles bemyndigelsen af rettens præsi- dent. For så vidt angår de i § 16 a, stk. 1, nævnte retter, meddeles bemyndigelsen af den admi- nistrerende dommer.

Lovforslaget

Gældende formulering

Stk. 3. Sorenskriveren (dommeren) kan meddele sysselmændene og disses stedfortrædere samt de hos sysselmændene beskæftigede kontorfunktionærer bemyndigelse, jf. stk. 3, til at udføre skifte-, notarial- og fogedforretninger, herunder forrette auktioner over løsøre, dog ikke registrerede skibe og luftfartøjer. Det har sit forblivende ved sysselmændenes virksomhed med salg ved auktion af småvrag og hittefæ, af inddrevet løst gods, vrag eller vragstykker, jf. strandingslov for Færøerne af 24. marts 1899 § 10, og af grind. Endvidere kan sysselmanden, jf. punkt 1 i anordning nr. 204 af 4. november 1892, i visse tilfælde træde i den ordinære dommers sted som formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer, jf. kap. 19 a.

§ 57. I hver retskreds samt ved landsretterne og sø- og handelsretten i København beskikkes det fornødne antal stævningsmænd af vedkommende præsident eller dommer og for så vidt angår de i § 16 a, stk. 1, nævnte retter af den i medfør af § 16 a, stk. 3, beskikkede dommer. Fortegnelse over de beskikkede stævningsmænd opslås på tingstederne samt henholdsvis i landsretternes, sø- og handelsrettens og Københavns byrets lokaler.

Stk. 2-4. - - -

§ 336 a. Beskikkelse af advokat meddeles ved byretterne bortset fra de i § 15 og § 16 a nævnte retter af dommeren. Ved de i § 16 a nævnte retter meddeles beskikkelsen af den i medfør af § 16 a, stk. 3, beskikkede dommer. Ved de øvrige retter, herunder de i § 15 nævnte retter, meddeles beskikkelsen af rettens præsident.

Stk. 2. - - -

7. § 1, nr. 6, affattes således:

»6. I § 17 a indsættes som *stk. 4*:

Lovforslaget

»Stk. 4. Den administrerende sorenskriver (dommer) kan meddele sysselmændene og disses stedfortrædere samt de hos sysselmændene beskæftigede kontorfunktionærer bemyndigelse, jf. stk. 3, til at udføre skifte-, notarial- og fogedforretninger, herunder forrette auktioner over løsøre, dog ikke registrerede skibe og luftfartøjer. Det har sit forblivende ved sysselmændenes virksomhed med salg ved auktion af småvrag og hittefæ, af inddrevet løst gods, vrag eller vragstykker, jf. strandingslov for Færøerne af 24. marts 1899 § 10, og af grind. Endvidere kan sysselmanden, jf. punkt 1 i anordning nr. 204 af 4. november 1892, i visse tilfælde træde i den ordinære dommers sted som formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer, jf. kap. 19 a.«

8. § 1, nr. 8, affattes således:

»8. §§ 42 og 43 affattes således:

»§ 42. Faste dommere ved rigets almindelige domstole beskikkes af kongen.

Stk. 2. Til Højesteret sker udnævnelse som »højesteretsdommer«, til landsret som »landsdommer«, til hver af de andre retter - bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jf. § 9 - som »dommer« med angivelse af, hvor pågældende ansættes. Til retten på Færøerne sker udnævnelse som »sorenskriver« (dommer).

Stk. 3. Kun den, der har bestået juridisk kandidateksamen, kan beskikkes.

Stk. 4. Beskikkelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten kræver i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i landsretten.

Stk. 5. Før nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal den pågældende have godtgjort sin egnethed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Stk. 6. Til at indtræde i de ekstraordinære retter, der er nævnt i § 21, stk. 1, skal så vidt muligt faste dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder betingelsen i stk. 3.

Gældende formulering

§ 42. Faste dommere ved rigets almindelige domstole beskikkes af kongen.

Stk. 2. Til højesteret sker udnævnelse som »højesteretsdommer«, til landsret som »landsdommer«, til hver af de andre retter - bortset fra sø- og handelsretten i København, jfr. § 9 - som »dommer« med angivelse af, hvor den pågældende ansættes. Til retten på Færøerne sker udnævnelse som sorenskriver (dommer).

Stk. 3. Kun den, der har bestået juridisk kandidateksamen, og som er myndig, uberygtet og vederhæftig, kan beskikkes.

Bilag til f. t. l. vedr. lov for Færøerne om rettens pleje m.v.

Lovforslaget

§ 43. Besættelse af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgernes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgernes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.

Stk. 2. Ved besættelse af stillinger som sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne skal der tillige lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.««

Gældende formulering

§ 43. Til højesteretsdommer kan i reglen kun beskikkes en mand, der i 3 år har været landsdommer, præsident i byretten for København eller i retten i Århus, Odense eller Ålborg, præsident eller vicepræsident i sø- og handelsretten, rigsadvokat, højesteretssagfører, departementschef i centraladministrationen eller beskikket lærer i lovkyndighed ved universitetet.

Stk. 2. Før end nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal han først have godtgjort sin dygtighed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Stk. 3. Til landsdommer kan i reglen kun beskikkes en mand, der i 3 år har været enten i nogen af de i stk. 1 nævnte stillinger eller dommer ved byret, politimester, statsadvokat, overretssagfører, landsretssagfører, advokat med møderet for landsret, eller ansat i centraladministrationen som fuldmægtig eller i højere stilling.

Stk. 4. Til udbringelse af de i ovennævnte bestemmelser ommeldte 3 år kan virksomhed i forskellige af de nævnte stillinger sammenlægges.

Stk. 5. Til at indtræde i de i § 21, stk. 1, ommeldte ekstraordinære retter skal så vidt muligt faste dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder de i § 42, stk. 3, nævnte betingelser.

9. I § 1 indsættes efter nr. 8:

»8 a. Efter § 43 indsættes:

»43 a. Der oprettes et dommerudnævnelsesråd, som afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som

- 1) højesteretsdommer,
- 2) landsretspræsident og landsdommer,
- 3) præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten,
- 4) byretspræsident, administrerende byretsdommer, byretsdommer, administrerende sorenskriver (dommer) og sorenskriver (dommer), og
- 5) midlertidigt beskikket dommer i henhold til § 44 b.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

Stk. 2. Rådets indstillinger skal være begrundede. Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling. Såfremt der ikke i rådet er enighed om, hvem af ansøgerne der skal indstilles, afgøres spørgsmålet ved afstemning. Ved stemmeflerhed gør formandens stemme udslaget. Det skal tilkendes gives i rådets indstilling, såfremt der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemmers standpunkter skal fremgå.

§ 43 b. Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer, en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet.

Stk. 4. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg kommuner i forening og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stk. 5. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillinger som administrerende sorenskriver (dommer) eller sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne medvirker i stedet for den i stk. 3 nævnte advokat en advokat med bopæl på Færøerne og i stedet for de i stk. 4 nævnte offentlighedsrepræsentanter to repræsentanter for den færøske offentlighed. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten, jf. § 74. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved indstilling af repræsentanterne for den færøske offentlighed.

Stk. 6. Medlemmer af Folketinget, Færøernes Lagting eller kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 7. Medlemmerne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Lovforslaget

Gældende formulering

Stk. 8. Der beskikkes en suppleant for hvert af rådets medlemmer. Stk. 1-6 og stk. 7, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 43 c. Dommerudnævnelsesrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Der kan i forretningsordenen fastsættes bestemmelser om, at formanden kan afgive indstilling i visse, nærmere bestemte sager på rådets vegne, eller at indstillinger kan afgives af 3 af rådets medlemmer, nemlig en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant.

§ 43 d. Dommerudnævnelsesrådet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed.

Stk. 2. Dommerudnævnelsesrådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.«

8 b. § 44 affattes således:

»§ 44. Midlertidig beskikkelse til højesteretsdommer kan ikke finde sted. En ledig stilling skal besættes inden 6 måneder.

Stk. 2. Ved andre dommerstillinger kan midlertidig beskikkelse meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 44 a, af justitsministeren efter reglen i § 44 b og af landsretspræsidenterne efter reglerne i § 44 c og § 45.

Stk. 3. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde en dommerstilling, skal opfylde betingelsen i § 42, stk. 3.

Stk. 4. Bestemmelserne i § 54 og § 54 a finder tilsvarende anvendelse på midlertidigt beskikkede dommere. Dette gælder dog ikke for faste dommere, som midlertidigt er beskikket i en anden stilling.«

§ 44. Midlertidig beskikkelse til højesteretsdommer kan ikke finde sted. Ved embedsledighed skal fast beskikkelse ske inden 6 måneders forløb.

Stk. 2. Til midlertidigt at beklæde andre dommerembeder, når det på grund af embedsledighed eller en fast dommers forfald måtte være nødvendigt, meddeler justitsministeren beskikkelse. Enhver dommer ved byret skal være forpligtet til, når det af fornævnte grunde skønnes fornødent, at modtage beskikkelse af justitsministeriet til, foruden sit eget embede, midlertidigt at beklæde et andet embede som dommer ved byret. Uden for tilfælde af sygdomsforfald kan embede som landsdommer, præsident eller vicepræsident i sø- og handelsretten eller som dommer ved byret ikke holdes besat ved midlertidig beskikkelse ud over et år. Hvor den midlertidige beskikkelse er foranlediget ved dommerens udførelse af andet offentligt hverv, skal dog den nævnte frist ved kongelig resolution kunne forlænges for indtil et år ad gangen på betingelse af, at ganske særlige grunde taler derfor, at samtykke gives af præsidenten for vedkommende kollegiale ret, eller for retspræsidenters og enkeltdommers vedkommende af præsidenten for den nærmest overordnede ret, og at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling. Midlertidig beskikkelse ved kongelig resolution kan i intet tilfælde meddeles udover et samlet tidsrum af 3 år.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

Stk. 3. Landsrettens præsident kan i påtrængende tilfælde, samt når den faste dommers forfald skønnes at ville blive kortvarigt, meddele bemyndigelse til midlertidigt at forestå embedet som dommer ved byret. Dette gælder dog ikke Københavns byret og retterne i Århus, Odense og Ålborg. Meddelelse om bemyndigelse efter 1. pkt. skal straks gives til justitsministeren.

Stk. 4. Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et dommerembede, må være i besiddelse af de samme egenskaber, som udkræves til at beklæde embedet som fast dommer.

8 c. Efter § 44 indsættes:

§ 44 a. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast dommers forfald.

Stk. 2. Når det af de grunde, der er nævnt i stk. 1, skønnes nødvendigt, er enhver byretsdommer forpligtet til at modtage beskikkelse til, foruden sit eget embede, midlertidigt at beklæde et andet embede som byretsdommer.

Stk. 3. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan en stilling ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 4. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af,

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at samtykke gives af præsidenten (den administrerende dommer) for vedkommende ret, eller for retspræsidenters, administrerende dommeres og enkeltdommeres vedkommende af præsidenten for den nærmeste overordnede ret, og
- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling.

Stk. 5. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 6. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra vedkommende landsretspræsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

§ 44 b. Justitsministeren kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer ud over det antal dommere, der i § 4 er fastsat for landsretterne.

Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en tidsbegrænset periode på indtil 1 år. Under særlige omstændigheder og efter indstilling fra landsrettens præsident kan justitsministeren forlænge beskikkelsen ud over 1 år.

§ 44 c. Landsrettens præsident kan i påtrængende tilfælde meddele midlertidig beskikkelse til at beklæde en stilling som landsdommer. Beskikkelsen tilbagekaldes af præsidenten.«

8 d. §§ 45-47 affattes således:

»§ 45. Landsrettens præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 2. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af landsretspræsidenten.

§ 46. Hvis det på grund af en dommers inhabilitet er nødvendigt, beskikkes en sættestemmer, for byretternes vedkommende af landsrettens præsident og i øvrigt af Højesterets præsident.

§ 47. En dommer må kun med tilladelse af Præsidentrådet, der består af præsidenterne for de kollegiale retter, have fast indtægtsgivende beskæftigelse ved siden af hovedstillingen.«

8 e. Efter § 47 indsættes:

»§ 47 a. En dommer skal hvert år inden 1. februar afgive indberetning om de indtægtsgivende hverv, som den pågældende det forudgående år har varetaget ved siden af hovedstillingen. Indberetningen skal indeholde oplysning om hvervets art og hvervgiveren. I indberetninger om voldgiftssager skal parternes navne ikke angives, men derimod navnene på de advokater eller andre, som har repræsenteret parterne, samt hvorledes dommeren er udpeget. Dommeren skal endvidere afgive en indberetning om indtægten ved de enkelte hverv.

§ 46. Hvis det på grund af en dommers inhabilitet er nødvendigt, beskikkes en sættestemmer, for byretternes vedkommende af landsrettens præsident og i øvrigt af højesterets præsident.

Stk. 2. Med hensyn til sættestemmer finder reglerne i § 44, stk. 4, anvendelse.

§ 47. En dommer må kun med tilladelse af et råd bestående af præsidenterne for de kollegiale retter have fast indtægtsgivende beskæftigelse ved siden af sit egentlige embede. Rådet skal give justitsministeriet meddelelse om sådanne tilladelser.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

Stk. 2. I de præsidentledede retter skal indberetningen indgives til rettens præsident og i de øvrige retter til vedkommende landsretspræsident. For så vidt angår præsidenterne for landsretterne, Københavns Byret, retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde samt præsidenten og vicepræsidenterne for Sø- og Handelsretten, indgives indberetningen til Højesterets præsident.

Stk. 3. Indberetningerne i henhold til stk. 1, 1. og 2. pkt., er undergivet aktindsigt.

§ 47 b. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident pålægge en dommer at indsende en redegørelse for dommerens tidsforbrug i forbindelse med varetagelsen af hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 2. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident endvidere pålægge en dommer at indsende en opgørelse over de indtægter, som den pågældende i en nærmere angivet periode har modtaget i forbindelse med de enkelte hverv, som dommeren har varetaget ved siden af hovedstillingen. Pålægget kan også omfatte fremtidige indtægter.

Stk. 3. Finder vedkommende præsident, at de oplysninger, som dommeren afgiver i medfør af stk. 1 eller stk. 2 eller i medfør af § 47 a, stk. 1, 4. pkt., giver anledning dertil, kan retspræsidenten efter drøftelse med Præsidentrådet beslutte, at dommeren i en nærmere angivet periode eller indtil videre kun med retspræsidentens eller rådets tilladelse må påtage sig hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 4. Beføjelserne efter stk. 1-3 tilkommer de retspræsidenter, der nævnt i § 47 a, stk. 2.«

Lovforslaget

Gældende formulering

8 f. §§ 48 og 49 affattes således:

»§ 48. Gør en dommer sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen, der dog ikke er af en sådan karakter, at den efter lovgivningen medfører straf, eller udviser dommeren i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt forhold, kan der meddeles den pågældende en advarsel.

Stk. 2. Sager efter stk. 1 behandles af de i § 47 a, stk. 2, nævnte retspræsidenter.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 kan rejses ved klage eller af retspræsidenterne af egen drift. Klage skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen. Såfremt klagen efter sin beskaffenhed findes uegnet til afgørelse efter stk. 1, kan den henvises til Den Særlige Klageret.

§ 49. Enhver, der anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed, kan indgive klage herover til Den Særlige Klageret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

Stk. 2. Finder justitsministeren, at en dommer må antages at have gjort sig skyldig i et forhold, der må svække eller gøre dommeren uværdig til den agtelse og tillid, som dommerhvervet forudsætter, beder ministeren rigsadvokaten indbringe sag herom for klageretten.

Stk. 3. Afvises klagen ikke straks, anmoder retten vedkommende dommer om en erklæring om det påklagede forhold. Bestrider dommeren rigtigheden af den givne fremstilling af det faktisk passerede, fastslås sagens sammenhæng efter reglerne i kapitel 67 og 68 med de fornødne lempelser, for så vidt klageretten finder det nødvendigt.

§ 48. Gør en dommer sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen, der dog ikke er af en sådan beskaffenhed, at den efter lovgivningen medfører straf, eller udviser han i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt forhold, gives der ham i stilhed en advarsel. Advarslen meddeles i de kollegiale retter af rettens præsident og i øvrigt af vedkommende landsrets præsident. For så vidt angår præsidenterne for landsretterne, Københavns byret og retterne i Århus, Odense og Ålborg samt præsidenten og vicepræsidenterne for sø- og handelsretten, meddeles advarslen af højesterets præsident. Om afgørelsen skal der gives meddelelse til justitsministeren samt til den, der måtte have klaget over forholdet.

§ 49. Enhver, der anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed, kan inden 14 dage fremsætte besværing herover for rigsadvokaten til indbringelse for den særlige klageret.

Stk. 2. Finder justitsministeren, at en dommer må antages at have gjort sig skyldig i et forhold, der må svække eller gøre ham uværdig til den agtelse og tillid, som dommerkaldet forudsætter, finder tilsvarende regler anvendelse.

Stk. 3. Det samme gælder, hvor ministeren skønner, at en dommer bør afsættes mod sit ønske på grund af vedvarende åndelig eller legemlig svaghed.

Stk. 4. Sagen bliver af rigsadvokaten skriftlig af forelægge klageretten. Finder rigsadvokaten, at en i henhold til stk. 1 fremsat besværing efter klagerens egen fremstilling er åbenbar grundløs eller ikke falder ind under bestemmelserne i nævnte stykke, eller mener han, at en klage angående det samme forhold tidligere er afvist af klageretten som ugrundet, henleder han ved fremsendelsen rettens opmærksomhed herpå; klagen kan da straks uden yderligere forhandling afvises af klageretten, jfr. stk. 6. I andre tilfælde afæsker retten vedkommende dommer en erklæring om det påklagede forhold. Bestrider dommeren rigtigheden af den givne fremstilling af det faktisk passerede, bliver sagens sammenhæng, for så vidt det af klageretten findes fornødent, at fastslå efter de i kap. 67 og 68 indeholdte regler med de af forholdets natur flydende lempelser.

Lovforslaget

Stk. 4. Herefter har parterne lejlighed til skriftligt at fremkomme med de bemærkninger, som det oplyste giver anledning til. Når den indklagede dommer fremsætter begæring herom, eller sagens beskaffenhed gør det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling i borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter dommeren begæring derom, kan klageretten beskikke den pågældende en advokat. I sager efter stk. 1 kan klageretten beskikke en advokat for klageren. Salær og godtgørelse til den eller de beskikkede advokater udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 5. Findes klagen ubegrundet, afviser klageretten sagen. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, kan der pålægges klageren en bødestraf, hvis klageren uden rimelig grund har foranlediget sagen rejst. Dette gælder uden hensyn til, om klagerens adfærd måtte kunne pådrage denne ansvar efter straffelovens regler.

Stk. 6. Findes klagen begrundet, kan klageretten udtale sin misbilligelse af dommerens adfærd eller pålægge denne en bøde. Findes det forhold, som dommeren har udvist, at være af graverende karakter, eller er dommeren tidligere ved klageretten blevet dømt for forhold af sådan karakter, kan dommeren afsættes.

Stk. 7. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 8. Lyder dommen på afsættelse, eller har der været nedlagt påstand herom, kan den indbringes for Højesteret efter reglerne om anke, i andre tilfælde efter reglerne om kære i borgerlige sager, dog således at mindst fem dommere deltager i påkendelsen.

Stk. 9. Klageretten træffer afgørelse om betaling af sagsomkostninger.«

Gældende formulering

Stk. 5. Herefter skal parterne have lejlighed til skriftlig at fremkomme med de bemærkninger, hvortil det oplyste findes at give anledning. I de i paragraffens stk. 2 og 3 omhandlede tilfælde, samt når den indklagede dommer fremsætter begæring derom, eller sagens beskaffenhed gør det påkrævet, anordner klageretten dog mundtlig forhandling og tager samtidig bestemmelse om, hvorvidt dette skal ske for lukkede døre; de nærmere bestemmelser for forhandlingens gang træffes i øvrigt af præsidenten i overensstemmelse med de for landsretsprocedure for borgerlige sager i 1. instans gældende regler. Den indklagede dommer kan give møde med advokat; fremsætter dommeren begæring derom, kan klagerettens præsident til møde under mundtlig forhandling beskikke ham en advokat blandt de til udførelsen af offentlige og beneficerede sager antagne, således at salær og godtgørelse for udlæg udredes efter regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jfr. kap. 31.

Stk. 6. Findes klagen ugrundet, bliver dette at udtale, hvorhos der i det i paragraffens stk. 1 omhandlede tilfælde, uden hensyn til om klagerens adfærd måtte kunne pådrage ham ansvar efter straffelovens regler, kan pålægges ham straf af bøde, hvis han uden rimelig grund har foranlediget sagen rejst.

Stk. 7. Findes klagen begrundet, kan klageretten udtale sin misbilligelse af dommerens adfærd eller pålægge ham bøde; findes det af dommeren udviste forhold at være af graverende karakter, eller har han tidligere ved klageretten været dømt for forhold af sådan karakter, kan han derhos ved dommen afsættes; i så fald skal dommen afgøre pensionsspørgsmålet, hvorved bliver at iagttage, at den, der afsættes, fordi han har gjort sig skyldig i et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen, taber retten til pension, medens det, når afsættelsen skyldes tjenesteforseelser eller misligheder, der gør ham uskikket til at forblive i sin stilling, bestemmes ved finanslov eller tillægsbevillingslov, hvorvidt den pågældende skal have pension og i bekræftende fald af hvilken størrelse; i alle andre tilfælde tilkommer der ham pension efter tjenestemandslovens almindelige regler.

Lovforslaget

Gældende formulering

Stk. 8. Om dommen, der afsiges i et offentligt retsmøde, giver rettens præsident meddelelse til justitsministeren samt til den, der i medfør af stk. 1 måtte have foranlediget sagen rejst.

Stk. 9. Lyder dommen på afsættelse, eller har der været nedlagt påstand herom, kan den indbringes for højesteret efter reglerne om anke, i andre tilfælde efter reglerne om kære i borgerlige sager, dog så ledes, at mindst fem dommere deltager i påkendelsen.

Stk. 10. Med hensyn til sagsomkostninger finder reglerne i kap. 91 tilsvarende anvendelse.

8 g. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Om en dommer bør afsættes mod sit ønske på grund af vedvarende åndelig eller legemlig sygdom afgøres efter reglerne i § 49 med de fornødne lempelser.«

8 h. § 50 affattes således:

»§ 50. Når straffesag er rejst mod en dommer, eller når dommeren må antages at have gjort sig skyldig i sådant utilbørligt forhold, som omhandles i § 49, såvel som når dommeren er blevet uvederhæftig eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed er ude af stand til at bestride sit embede, kan vedkommende suspenderes. Afgørelsen herom træffes af Den Særlige Klagereet.«

8 i. § 51 ophæves.

§ 50. Når straffesag er rejst mod en dommer, eller når han må antages at have gjort sig skyldig i sådant utilbørligt forhold, som omhandles i § 49, såvel som når han er blevet uvederhæftig eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed er ude af stand til at bestride sit embede, kan han suspenderes. Afgørelsen herom træffes af den særlige klagereet.

§ 51. Beslutning om ophør af midlertidig beskikkelse til at beklæde et dommerembede, jfr. § 44, eller af bemyndigelse til at udføre dommergerning, jfr. § 17 a, kan tages af den myndighed, der har meddelt den.

8 j. §§ 52-54 affattes således:

»§ 52. Justitssekretærer og fuldmægtige ved domstolene ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde disse stillinger kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

§ 52. Til fast eller midlertidigt at beklæde stillingerne som justitssekretær, protokolsekretær ved højesteret og fuldmægtig ved domstolene udkræves, at vedkommende er myndig, uberygtet og vederhæftig, samt har bestået juridisk kandidateksamen.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

Stk. 3. Ved afgørelsen af, hvilke fuldmægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne, skal der lægges vægt på, at de pågældende behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

§ 53. Når en justitssekretær eller en fuldmægtig på grund af inhabilitet er udelukket fra at virke i en sag, bestemmer vedkommende præsident eller dommer (administrerende dommer), hvem der i stedet skal fungere i sagen.

§ 54. Justitssekretærer og fuldmægtige kan afskediges på grund af uegnethed eller sygdom.

Stk. 2. Afskedigelse kan endvidere ske i de tilfælde, hvor en omordning af domstolene finder sted. En justitssekretær eller fuldmægtig, der er fyldt 65 år, kan ligeledes afskediges, men uden tab af indtægter indtil det tidspunkt, til hvilket denne skulle være afskediget på grund af alder, hvis pågældende havde været dommer.

Stk. 3. Uansøgt ændring af tjenestested kan ske, såfremt ændringen er begrundet i uddannelsesmæssige hensyn eller i hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse inden for domstolene.

Stk. 4. Uansøgt ændring af tjenestested kan endvidere ske i tilfælde, der er omfattet af stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.«

8 k. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Sager om afsked uden ansøgning af en justitssekretær eller en fuldmægtig indbringes af Domstolsstyrelsen for Den Særlige Klageret. Afskedigelse uden ansøgning efter § 54, stk. 2, 2. pkt., sker dog administrativt.

Stk. 2. Fremsættes der indsigelse mod en varsel om ændring af tjenestested, indbringer Domstolsstyrelsen sagen for Den Særlige Klageret. Indsigelse skal fremsættes senest 14 dage efter, at den pågældende har fået varsel om det nye tjenestested.

§ 53. Når nogen af de i § 52 nævnte tjenestemænd på grund af inhabilitet er udelukket fra at virke i en sag, bestemmer vedkommende præsident eller dommer, hvem der i stedet skal fungere i sagen.

Lovforslaget

Stk. 3. Sager efter stk. 1 og 2 forelægges for klageretten af Domstolsstyrelsen. Den, sagen angår, skal herefter have lejlighed til skriftligt at fremkomme med sine bemærkninger. Fremsætter den pågældende begæring herom, eller gør sagens beskaffenhed det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling af borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter den pågældende begæring herom, kan klagerettens formand beskikke den pågældende en advokat. Salær og godtgørelse for udlæg udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 4. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 5. Dommen kan af parterne indbringes for Højesteret efter reglerne om anke af borgerlige sager.«

8 l. § 55 affattes således:

»§ 55. Bestemmelserne i § 48, § 49 og § 50 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til justitssekretærer og fuldmægtige samt midlertidigt beskikkede dommere, dog er det Domstolsstyrelsen, der har kompetencen til at bede rigsadvokaten indbringe sagen for Den Særlige Klageret.««

10. I § 1 indsættes efter nr. 39:

»39 a. § 165, stk. 1, affattes således:

»Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag herfor.«

Gældende formulering

§ 55. Bestemmelserne i § 49, stk. 1, og stk. 4-10, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til de i § 52 nævnte tjenestemænd samt midlertidigt beskikkede dommere.

§ 165. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse, herunder om vederlag herfor.

Stk. 2-3. ---

*Lovforslaget**Gældende formulering*

39 b. § 188 affattes således:

»§ 188. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om godtgørelse til vidner. Den godtgørelse, et vidne har krav på, eller, hvis den ikke kan beregnes nøjagtigt, et passende forskud herpå skal tilbydes betalt samtidig med indkaldelsen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet.«

11. I § 1 indsættes efter nr. 122:

»123. § 1043, stk. 2, ophæves.«

§ 2

I lov nr. 794 af 26. november 1986 for Færøerne om retsafgifter, som ændret ved § 2 i lov nr. 92 af 23. februar 1988, foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 28, affattes således:

»28. § 64, stk. 5, 1. pkt., affattes således:

»Retten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren.«

§ 3

I lov om rettens pleje i Grønland, jf. lovbeholdning nr. 99 af 21. marts 1984, som ændret ved lov nr. 188 af 23. marts 1992, lov nr. 151 af 31. marts 1993, lov nr. 118 af 21. februar 1995, § 2 i lov nr. 1082 af 20. december 1995 og § 2 i lov nr. 476 af 12. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. Kapitel 1, § 2, affattes således:

»§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer.

§ 188. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til vidner og til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet. Den godtgørelse, et vidne har krav på, eller, hvis den ikke kan beregnes nøjagtigt, et passende forskud herpå skal tilbydes betalt samtidig med indkaldelsens forkyndelsen.

§ 1043. (Udelades).

Stk. 2. Fremdeles skal justitsministeren indtil videre være bemyndiget til at konstituere universitetslærere i lovkyndighed som dommere i de nævnte retter ligeledes ud over det for disse tilsammen fastsatte antal dommere.

§ 64. - - -

Stk. 2-4. - - -

Stk. 5. Retten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer såvel fra klageren som fra justitsministeren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer, der undævnes af kongen.

Lovforslaget

Stk. 2. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.«

2. Efter *kapitel 1, § 2*, indsættes:

»§ 2 a. Udnævnelse af landsdommeren sker efter reglerne i §§ 42-43 d i den danske retsplejelov, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillingen som landsdommer i Grønland skal der i Dommerudnævnelsesrådet medvirke en advokat med bopæl i Grønland i stedet for den danske advokat og to repræsentanter for den grønlandske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfit Kattuffiat (De Grønlandske Kommuner Landsforening) og Grønlands Landsstyre.

Stk. 4. Medlemmer af Folketinget, Grønlands Landsting og kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 5. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 6. Der beskikkes en suppleant for hver offentlighedsrepræsentant. Stk. 3-4 og stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 2 b. Midlertidig beskikkelse som landsdommer meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 2 c og af Østre Landsrets præsident efter reglerne i § 2 d og § 2 e.

Stk. 2. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde stillingen som landsdommer, skal have bestået juridisk kandidateksamen.

Gældende formulering

Stk. 2. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af landsretten efter indstilling af landsdommeren. Valget foretages i anden ordinære samling efter nyvalg og gælder for 4 år ad gangen. Indtil nyvalg har fundet sted, fortsætter de tidligere valgte med at fungere.

Stk. 3. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.

*Lovforslaget**Gældende formulering*

§ 2 c. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste landsdommers forfald.

Stk. 2. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 3. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at landsdommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at Østre Landsrets præsident giver samtykke, og
- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i stillingen.

Stk. 4. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 5. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra Østre Landsrets præsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 2 d. Østre Landsrets præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret, når rettens forhold tilsiger det.

Stk. 2. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 3. Østre Landsrets præsident træffer efter forhandling med landsdommeren bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede landsdommer.

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af Østre Landsrets præsident.

§ 2 e. Hvis det er nødvendigt på grund af landsdommerens inhabilitet, beskikker Østre Landsrets præsident en sættdommer.

§ 2 f. Fuldmægtige ved landsretten ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde stillingen som fuldmægtig kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

Lovforslaget

Stk. 3. En fuldmægtig kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtigenes uddannelse.«

3. Kapitel 1, § 3, affattes således:

»§ 3. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af Grønlands Landsting efter indstilling fra landsdommeren. Valget foretages for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.«

4. Kapitel 1, afsnit B, §§ 7-9, ophæves og i stedet indsættes:

»B. Dommere m.v.

§ 7. For landsdommeren gælder med hensyn til bibeskæftigelse, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Indberetning om bibeskæftigelse indgives til Højesterets præsident, som i forhold til landsdommeren udøver de beføjelser vedrørende bibeskæftigelse og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over landsdommeren skal indgives til Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 8. For fuldmægtige ved landsretten og for midlertidigt beskikkede landsdommere, der ikke er fast ansatte dommere, gælder med hensyn til uansøgt ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 54-55 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Østre Landsrets præsident udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Gældende formulering

§ 3. En ved landsretten ansat fuldmægtig, der skal have bestået juridisk kandidateksamen, kan i landsdommerens sted udøve dennes funktioner.

B. Dommere

§ 7. Landsdommeren skal opfylde de i Danmark gældende betingelser for at blive dommer.

§ 8. Lægdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.

Lovforslaget

Stk. 3. Klage over en fuldmægtig eller en midlertidigt beskikket landsdommer, der ikke er fast ansat dommer, skal indgives til Østre Landsrets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 9. Lægdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.

§ 9 a. Landsdommeren kan meddele en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse i udøvelsen af sit hverv, en advarsel, og såfremt der foreligger grov eller gentagen forsømmelse, eller den pågældende i øvrigt viser sig uegnet til bestridelse af hvervet, fratage dommeren den meddelte beskikkelse.«

5. I *kapitel 2, § 24*, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 4

I lov om statens tjenestemænd i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 574 af 5. august 1991, foretages følgende ændring:

1. *Kapitel 7* affattes således:

»Kapitel 7

Særbestemmelse om dommere og retsassessorer ved Grønlands Landsret

§ 34. Ansættelse som dommer og retsassessor kan kun ske som varig ansættelse.

Gældende formulering

§ 9. Landsdommeren kan meddele en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse i udøvelsen af sit hverv, en advarsel, og såfremt der foreligger grov eller gentagen forsømmelse, eller han i øvrigt viser sig uegnet til bestridelse af hvervet, fratage ham den meddelte beskikkelse.

Stk. 2. Fremsættes der klager over landsdommeren, eller opstår der spørgsmål om hans afskedigelse, behandles sagen af præsidenten for Højesteret eller af den særlige klageret efter reglerne i lov om rettens pleje af 11. april 1916 med senere ændringer.

§ 24. Justitsministeren kan fastsætte regler om godtgørelse til vidner samt om afholdelse af andre udgifter i forbindelse med retssagers behandling.

Kapitel 7

Særbestemmelse om dommere ved Grønlands Landsret

§ 34. Ansættelse som dommer kan kun ske som varig ansættelse.

Bilag til f. t. l. vedr. lov for Færøerne om rettens pleje m.v.

Lovforslaget

Stk. 2. Bestemmelserne i § 8, §§ 11 a-14, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for dommere. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for dommere, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 13, stk. 2 og 3, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for retsassessorer. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for retsassessorer, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

§ 5

I lov om landvæsensretter, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970, som ændret ved § 5 i lov nr. 402 af 26. juni 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 4, *stk. 4*, og § 5, *stk. 3*, ændres »landbrugsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 6

I lov nr. 182 af 7. maj 1975 om nordisk vidnepligt foretages følgende ændring:

1. I § 8, *stk. 1*, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

Gældende formulering

Stk. 2. Bestemmelserne i § 8, §§ 11 a-14, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for dommere. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for dommere, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

§ 4. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Ingen, der har opnået en alder af 70 år, kan fungere som nævnsmand. Ingen, der har opnået en alder af 60 år, er forpligtet til at modtage udnævnelse. Den, der har fungeret i fire år, er ikke forpligtet til at modtage udnævnelse som nævnsmand før efter udløbet af en valgperiode. Alle spørgsmål om fritagelse afgøres i øvrigt af kommunalbestyrelsen, hvis afgørelse kan indbringes for landbrugsministeren.

§ 5. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Beslutningen herom kan indankes for landbrugsministeren.

§ 8. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til vidner m.v., der indkaldes efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. ---

*Lovforslaget***§ 7**

I lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov om rettens pleje i Grønland og forskellige andre lovbestemmelser om procesbevillinger (Ændringer som følge af oprettelsen af Procesbevillingsnævnet) foretages følgende ændring:

1. § 15, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Bestemmelserne i lovens §§ 2-3 og 5-13 gælder ikke for Færøerne.«

§ 8

I lov nr. 399 af 13. juni 1990 om ændring af straffeloven (Meddelelseshæleri) indsættes som § 2:

»§ 2

Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for denne landsdel med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.«

*Gældende formulering***§ 15**

Stk. 1. ---

Stk. 2. Bestemmelserne i lovens §§ 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 og 13 gælder ikke for Færøerne. Bestemmelserne i §§ 3 og 13 kan dog ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

I borgerlig straffelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 607 af 6. september 1986, som ændret senest ved lov nr. 373 af 7. juni 1989, foretages følgende ændring:

§ 152 d affattes således:

»§ 152 d. Bestemmelserne i §§ 152-152 c finder tilsvarende anvendelse på den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en sådan overtrædelse.

Stk. 2. Med samme straf straffes den, der uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1, som er fremkommet ved en overtrædelse af §§ 152-152 c.

Stk. 3. På samme måde straffes den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger, der er fortrolige af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar.«

Til lovforslag nr. L 247. Skriftlig fremsættelse (12. maj 1999)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov for Færøerne om retsafgifter, lov om rettens pleje i Grønland, lov om statens tjenestemænd i Grønland, lov om landvæsensretter og lov om nordisk vidnepligt m.v. (Rekruttering og udnævnelse af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen m.v.).

(Lovforslag nr. L 247).

Hovedformålet med lovforslaget er at gennemføre de nødvendige ændringer af den færøske og den grønlandske retsplejelov, så de ændringer, der er foretaget i den danske retsplejelov i forbindelse med domstolsreformen, også kommer til at gælde for Færøerne og Grønland.

Sorenskrivelere (dommerne) på Færøerne og landsdommeren i Grønland skal således efter forslaget udnævnes efter samme regler som dommere i Danmark, og sorenskrivelere og landsdommeren vil blive undergivet de samme regler om bibeskæftigelse. Endvidere vil dommerfuldmægtige og retsassessorer på Færøerne og i Grønland få samme ansættelsesværn som andre dommerfuldmægtige.

For så vidt angår udnævnelse af sorenskrivelere på Færøerne og landsdommeren i Grønland foreslås dog den afgivelse i forhold til reglerne i den danske retsplejelov, at der ved Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af en stilling som sorenskriver eller landsdommer i stedet for den danske advokat skal medvirke henholdsvis en advokat med bopæl på Færøerne og en advokat med bopæl i Grønland. På samme måde skal der i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter medvirke to repræ-

sentanter for henholdsvis den færøske og den grønlandske offentlighed.

Baggrunden for forslaget om, at der skal medvirke repræsentanter for offentligheden i Dommerudnævnelsesrådet er, at disse personer vil kunne medvirke til, at rådet i sit virke i videre omfang tager almenne samfundsmæssige hensyn. Justitsministeriet finder i overensstemmelse hermed, at der ved rådets afgivelse af indstillinger om besættelse af dommerstillinger på Færøerne og i Grønland bør medvirke offentlighedsrepræsentanter, der har indsigt i de særlige færøske eller grønlandske forhold. Af samme grund bør der også medvirke en advokat fra Færøerne eller Grønland.

Det foreslås, at repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes efter indstilling fra og blandt de personer, der er opført på nævningelisten for Færøerne. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed foreslås beskikket efter indstilling fra henholdsvis De Grønlandske Kommuners Landsforening (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat) og Grønlands Landsstyre. Den færøske og den grønlandske advokat foreslås beskikket efter indstilling fra Advokatrådet.

Endvidere foreslås for Færøernes vedkommende særlige regler om, at der ved besættelse af stillinger som sorenskriver ved retten på Færøerne og ved afgørelse af, hvilke fuldmægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne, skal lægges vægt på, at de pågældende behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur. Endvidere foreslås, at det nødvendige antal dommerfuldmægtige skal udannes heri.

Loven om Domstolsstyrelsen indeholder hjemmel til, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Loven om Domstolsstyrelsen vil blive sat i kraft for

Færøerne og Grønland samtidig med, at dette lovforslag træder i kraft.

Den sene fremsættelse af forslaget skyldes drøftelser med hjemmestyremyndighederne, der først netop er afsluttet.

De forslag til ændringer af den færøske og grønlandske retsplejelov, der er beskrevet ovenfor, bygger på ønsker fra Færøernes og Grønlands Hjemmestyre.

Dog er et forslag fra Færøernes Hjemmestyre om at lade dommerfuldmægtige på Færøerne være omfattet af Dommerudnævnelsesrådets kompetence ikke medtaget i lovforslaget. Lovforslaget er derfor sendt til Færøernes Hjemmestyre med henblik på, at Lagtinget får mulighed

for at udtale sig herom. Jeg regner med, at udtalelsen kan foreligge i løbet af den kommende uge.

Trods forslagens sene fremsættelse vil det - af hensyn til en fortsat samlet administration af domstolene i Danmark og på Færøerne og i Grønland - være hensigtsmæssigt, hvis forslaget kan færdigbehandles inden Folketingets sommerferie, så loven kan træde i kraft den 1. juli 1999, hvor domstolsreformen træder i kraft i Danmark.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.